Ευρωπαϊκή Επιτροπή

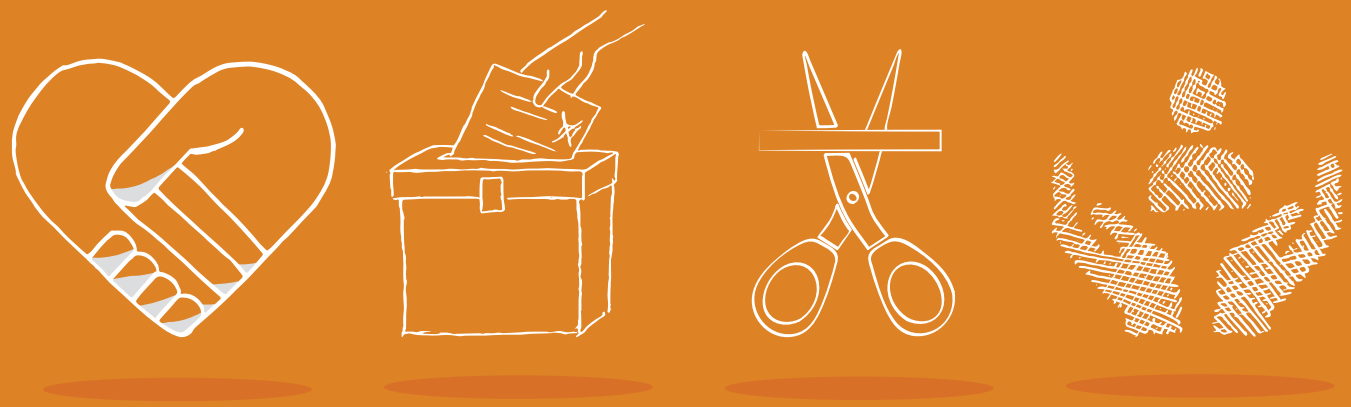

Έκθεση 2017 για την ιθαγένεια της ΕΕ

Ενίσχυση των δικαιωμάτων των πολιτών σε μια Ένωση δημοκρατικής αλλαγής

Δικαιοσύνη και Καταναλωτές

Η Άμεση Ευρώπη είναι μια υπηρεσία που σας βοηθά να βρείτεαπαντήσεις στα ερωτήματά σας για την Ευρωπαϊκή Ένωση

Αριθμός δωρεάν τηλεφωνικής κλήσης (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Οι πληροφορίες παρέχονται δωρεάν, και οι κλήσεις είναι γενικώς δωρεάν (ενδέχεται όμως κάποιες κλήσεις που πραγματοποιούνται μέσω ορισμένων τηλεπικοινωνιακών φορέων ή από τηλεφωνικούς θαλάμους ή ξενοδοχεία να χρεώνονται).

2017 – pp. 64 – 21 x 21 cm

Print	ISBN 978-92-79-65290-5	doi:10.2838/16815	DS-01-17-052-EL-C
PDF	ISBN 978-92-79-65317-9	doi:10.2838/123063	DS-01-17-052-EN-N

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2017

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2016
Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

Printed in Belgium

ΤΥΠΩΜΕΝΟ ΣΕ ΧΑΡΤΙ ΛΕΥΚΑΣΜΕΝΟ ΧΩΡΙΣ ΣΤΟΙΧΕΙΑΚΟ ΧΛΩΡΙΟ (ECF)

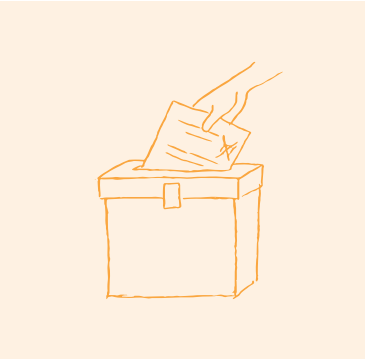

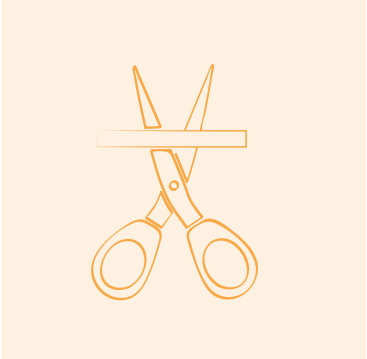

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή **8**

2. Προώθηση των δικαιωμάτων που απορρέουν από την ιθαγένεια της ΕΕ και των κοινών αξιών της ΕΕ **11**

2.1. Διευκόλυνση της γνώσης των πολιτών σχετικά με τα ενωσιακά δικαιώματά τους 11

2.2. Ενίσχυση των κοινών ευρωπαϊκών αξιών 13

3. Προαγωγή και ενίσχυση της συμμετοχής των πολιτών στον δημοκρατικό βίο της ΕΕ **17**

3.1. Ενίσχυση της συμμετοχής των πολιτών στη δημοκρατική διαδικασία της ΕΕ 17

3.2. Ενίσχυση της διαφάνειας – προς μια περισσότερο δημοκρατική Ένωση 18

3.3. Πρόσβαση σε πολιτική ενημέρωση σε διασυνοριακό επίπεδο 19

3.4. Αύξηση της συμμετοχής των μετακινούμενων πολιτών της ΕΕ στην πολιτική ζωή 20

4. Απλούστευση της καθημερινής ζωής των πολιτών της ΕΕ **23**

4.1. Μείωση της γραφειοκρατίας και ενημέρωση των πολιτών 23

4.1.1. Ενημέρωση και παροχή συνδρομής σε πολίτες της ΕΕ που μετακινούνται 24

4.1.2. Μείωση της γραφειοκρατίας όσον αφορά τα δημόσια έγγραφα των πολιτών 25

4.1.3. Μείωση της γραφειοκρατίας στον τομέα του οικογενειακού δικαίου 25

4.2. Απλούστευση των ταξιδιών, της διαβίωσης και της εργασίας των πολιτών σε ολόκληρη την ΕΕ 26

4.2.1. Αύξηση των ευκαιριών για σπουδαστές, ασκούμενους, εκπαιδευτικούς και άλλους εργαζόμενους 26

4.2.2. Περαιτέρω απλούστευση της διαβίωσης και της πραγματοποίησης ταξιδιών στην ΕΕ 27

5. Ενίσχυση της ασφάλειας και προώθηση της ισότητας **31**

5.1. Αντιμετώπιση των απειλών για την ασφάλεια και προστασία των πολιτών 31

5.1.1. Αντιμετώπιση των απειλών για την ασφάλεια στον χώρο δικαιοσύνης και θεμελιωδών δικαιωμάτων με βάση την αμοιβαία εμπιστοσύνη 31

5.1.2. Προστασία των πολιτών της ΕΕ στο εξωτερικό 32

5.2. Προστασία όλων των πολιτών και προώθηση της ισότητας και της απαγόρευσης των διακρίσεων 34

5.2.1. Προστασία και στήριξη των θυμάτων και των μαρτύρων 34

5.2.2. Προώθηση της ισότητας και της απαγόρευσης των διακρίσεων 34

Συμπέρασμα **38**

Παράρτημα: Συνέχεια που δόθηκε στην έκθεση 2013 για την ιθαγένεια της ΕΕ: πρόοδος που έχει σημειωθεί ως προς την υλοποίηση δώδεκα δράσεων **40**

Πρόλογος

Věra Jourová,

Επίτροπος αρμόδια για τη Δικαιοσύνη, τους Καταναλωτές και την Ισότητα των φύλων

Ενίσχυση της ιθαγένειας της ΕΕ, ενδυνάμωση και προστασία των ευρωπαίων πολιτών και των δικαιωμάτων τους

Η ιθαγένεια της ΕΕ και τα δικαιώματα που απορρέουν από αυτή βρίσκονται στο επίκεντρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εκτιμώνται ιδιαίτερα από τους Ευρωπαίους. Περιλαμβάνουν ιδίως το δικαίωμά τους να εργάζονται ή να σπουδάζουν σε άλλη ευρωπαϊκή χώρα και να συμμετέχουν στις εκλογές για την ανάδειξη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, αλλά και το δικαίωμά τους να λαμβάνουν προξενική βοήθεια όταν αντιμετωπίζουν προβλήματα στις διακοπές τους εκτός ΕΕ. Ως ευρωπαία επίτροπος αρμόδια για τα δικαιώματα που απορρέουν από την ιδιότητα του Ευρωπαίου πολίτη, είμαι σε καθημερινή επαφή με τους πολίτες, είτε άμεσα, όταν επισκέπτομαι τα κράτη μέλη, είτε μέσω αναφορών και αιτημάτων για παροχή βοήθειας.

Με βάση τόσο αυτή την εμπειρία όσο και άλλες ευρείες διαβουλεύσεις και έρευνες για την καταγραφή των απόψεων σχετικά με τα δικαιώματα των πολιτών της ΕΕ, η Επιτροπή υποβάλλει πλέον την τρίτη της έκθεση για την ιθαγένεια της ΕΕ, στην οποία καθορίζει τις προτεραιότητές της. Στην έκθεση αυτή επικεντρωνόμαστε στην προστιθέμενη αξία που αντιπροσωπεύει η Ευρωπαϊκή Ένωση για τους πολίτες και καθορίζουμε τα βήματα που πρέπει να πραγματοποιήσουμε προκειμένου να εξακολουθήσουμε να ενισχύουμε, τα προσεχή έτη, τα δικαιώματα που απορρέουν από την ιθαγένεια της ΕΕ.

Το 87 % των Ευρωπαίων έχει επίγνωση της ιδιότητάς του ως πολίτη της Ένωσης, ποσοστό που είναι το υψηλότερο από ποτέ. Ωστόσο, ο αριθμός των πολιτών που γνωρίζουν ορισμένα δικαιώματα, όπως το δικαίωμα στην προξενική προστασία, παραμένει χαμηλός. Θα δώσουμε στους πολίτες τη δυνατότητα να μάθουν περισσότερα για τα δικαιώματα που έχουν στην ΕΕ και για το πώς να τα ασκούν με μεγαλύτερη ευκολία. Θα προωθήσουμε τις κοινές μας αξίες και την αλληλεγγύη μεταξύ των Ευρωπαίων. Επίσης, θα συνεχίσουμε να λαμβάνουμε συγκεκριμένα μέτρα για να απλουστευθεί η καθημερινή ζωή των Ευρωπαίων. Θα παροτρύνουμε τους πολίτες, συμπεριλαμβανομένων των νέων Ευρωπαίων, να συμμετέχουν περισσότερο και πιο αποτελεσματικά στη δημοκρατική ζωή της Ένωσής μας. Και θα προωθήσουμε πολιτικές που να ενισχύουν την ασφάλεια των Ευρωπαίων και, ταυτόχρονα, να προωθούν την ισότητα και να προστατεύουν τους πολίτες από τις διακρίσεις.

Η δημιουργία μιας Ένωσης δημοκρατικής αλλαγής και η διασφάλιση των δικαιωμάτων των πολιτών στην πράξη αποτελούν κοινή ευθύνη: Εμείς –η Επιτροπή, τα άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ, τα κράτη μέλη, οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, η κοινωνία των πολιτών και οι ίδιοι οι πολίτες– πρέπει να συνεργαστούμε για την επίτευξη αυτού του στόχου στην καθημερινή ζωή.

Δημήτρης Αβραμόπουλος,

Επίτροπος Μετανάστευσης, Εσωτερικών Υποθέσεων και Ιθαγένειας

Συνεχής δέσμευση για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής ιθαγένειας

Η ιθαγένεια της ΕΕ περικλείει την ουσία τόσο της αναγκαιότητας όσο και του στόχου της κοινής ευρωπαϊκής προσπάθειας. Προσφέρει στους ευρωπαίους πολίτες ένα σύνολο θεμελιωδών δικαιωμάτων και προνομίων, επιπλέον εκείνων που τους παρέχει η εθνική τους ιθαγένεια.

Η τακτική έκθεση για την ευρωπαϊκή ιθαγένεια αποδεικνύει τη συνεχή προσήλωση και απήχηση που έχει η ΕΕ στους πολίτες της. Ταυτόχρονα, η έκθεση παρέχει επίσης έναν απολογισμό και δίνει τη δυνατότητα να εξεταστούν τα σημεία που μπορεί να βελτιώσει η Ευρωπαϊκή Ένωση προκειμένου να ενισχύσει την ιθαγένεια της ΕΕ. Το πρόγραμμα «Ευρώπη για τους πολίτες» διαδραματίζει κομβικό ρόλο στις προσπάθειες της ΕΕ για να υπάρξει καλύτερη κατανόηση από τους πολίτες και να ενταθεί το ενδιαφέρον και η συμμετοχή τους στη διαδικασία χάραξης της ενωσιακής πολιτικής.

Οι προκλήσεις της εποχής μας αποκτούν διαρκώς πιο διεθνικό χαρακτήρα. Έτσι, οι Ευρωπαίοι, στη συντριπτική πλειονότητά τους, ζητούν από την ΕΕ να εφαρμόσει κοινές δράσεις ώστε να αντιμετωπιστούν τα σημαντικότερα προβλήματά τους, όπως η διαχείριση της μετανάστευσης, η εξουδετέρωση των απειλών κατά της ασφάλειας και η εγγύηση της συνολικής ασφάλειας. Πάνω απ' όλα, οι Ευρωπαίοι πολίτες επιθυμούν να εξακολουθήσουν να έχουν τη δυνατότητα να ταξιδεύουν, να εργάζονται, να ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα και να σπουδάζουν ελεύθερα, με ασφάλεια και ευκολία σε οποιοδήποτε μέρος στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και εγώ προσωπικά, ως επίτροπος αρμόδιος για τη μετανάστευση, τις εσωτερικές υποθέσεις και την ιθαγένεια, εργαζόμαστε με γνώμονα την παροχή συγκεκριμένων, απτών λύσεων στους ευρωπαίους πολίτες, προκειμένου να συνεχίσουν να ζουν και να απολαμβάνουν έναν χώρο μακροχρόνιας ειρήνης, ασφάλειας και ευημερίας, κοινών αξιών και αρχών, θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών.

1. Εισαγωγή

Ως ιθαγένεια η οποία είναι κοινή για όλους τους Ευρωπαίους και συμπληρώνει χωρίς να αντικαθιστά τις εθνικές ιθαγένειες, η ιθαγένεια της ΕΕ ενσωματώνει κοινά δικαιώματα και αξίες, καθώς και την πλούσια πολυμορφία μιας Ένωσης διαφορετικών εθνικοτήτων και γλωσσών.

Η Συνθήκη της Λισαβόνας και ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ κατοχύρωσαν τα δικαιώματα, τις ευκαιρίες και τις εγγυήσεις που απορρέουν από την ιθαγένεια της ΕΕ. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται η ελευθερία των πολιτών να ταξιδεύουν, να εργάζονται και να σπουδάζουν σε άλλες χώρες της ΕΕ, να συμμετέχουν στην πολιτική ζωή της Ευρώπης, καθώς και το δικαίωμα να προστατεύονται από τις διακρίσεις λόγω ιθαγένειας.

Προκειμένου να σχηματίσει εικόνα της κατάστασης της ιθαγένειας της ΕΕ σε ολόκληρη την Ένωση, και για να αξιολογήσει τον αντίκτυπό της στην καθημερινή ζωή των Ευρωπαίων πολιτών και την ανάγκη για περαιτέρω δράση, το 2015 η Επιτροπή διενήργησε ειδικά στοχευμένη διαβούλευση[1] και δύο έρευνες σχετικά με την ιθαγένεια της ΕΕ[2], συμπεριλαμβανομένης μίας έρευνας σχετικά με τα εκλογικά δικαιώματα[3]. Διοργανώθηκαν επίσης εκδηλώσεις με βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς, ειδικότερα με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, καθώς και με την Επιτροπή των Περιφερειών[4]. Περαιτέρω παρατηρήσεις ελήφθησαν απευθείας από τους πολίτες της ΕΕ και άλλους ενδιαφερόμενους[5].

Από τότε που η ιθαγένεια της ΕΕ κατοχυρώθηκε για πρώτη φορά με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ, πριν από είκοσι πέντε έτη, έχει συντελεστεί σημαντική πρόοδος όσον αφορά τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των δικαιωμάτων των πολιτών της ΕΕ στην πράξη. Σήμερα, τα δύο τρίτα των Ευρωπαίων αισθάνονται πολίτες της ΕΕ, ενώ το ποσοστό είναι ακόμη υψηλότερο στις νεότερες γενιές[6].

Ωστόσο, απαιτούνται διαρκείς προσπάθειες προκειμένου να διασφαλιστεί ότι όλοι οι πολίτες της ΕΕ γνωρίζουν τα δικαιώματά τους και μπορούν να συμμετέχουν πλήρως στην ευρωπαϊκή δημοκρατική διαδικασία. Αυτό αποτελεί πολιτική προτεραιότητα της Επιτροπής, η οποία έχει ζητήσει μια Ένωση δημοκρατικής αλλαγής[7]. Πρόκειται επίσης για μια κοινή προσπάθεια,

στο πλαίσιο της οποίας τα κράτη μέλη, τα εθνικά κοινοβούλια και τα θεσμικά όργανα της ΕΕ συνεργάζονται με στόχο να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη των πολιτών της Ευρώπης στο κοινό μας εγχείρημα για μια ισχυρότερη και καλύτερη Ευρώπη[8].

Το 2013 η Επιτροπή ανακοίνωσε δώδεκα νέες πρωτοβουλίες σε έξι βασικούς τομείς προκειμένου να αρθούν τα εναπομείναντα εμπόδια που στερούν από τους πολίτες την απόλαυση των ενωσιακών δικαιωμάτων τους[9]. Έκτοτε έχει υλοποιήσει όλες τις σχετικές δράσεις[10].

Στην παρούσα τρίτη έκθεση σχετικά με την ιθαγένεια της ΕΕ, η Επιτροπή καταγράφει την πρόοδο που έχει σημειωθεί σύμφωνα με τις πολιτικές της προτεραιότητες για την απασχόληση, την ανάπτυξη, τη δικαιοσύνη και τη δημοκρατική αλλαγή. Στην έκθεση παρατίθενται οι βασικές πρωτοβουλίες που έχουν αναληφθεί από το 2014 για την προώθηση και την ενίσχυση της ευρωπαϊκής ιθαγένειας και διατυπώνονται συγκεκριμένες προτάσεις για την υλοποίηση των βασικών της προτεραιοτήτων όσον αφορά την προώθηση, την προστασία και την ενίσχυση των δικαιωμάτων που απορρέουν από την ιθαγένεια της ΕΕ.

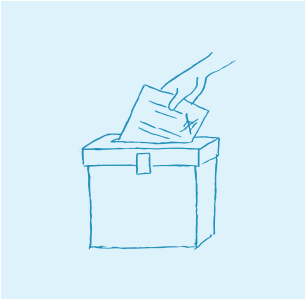

2. Προώθηση των δικαιωμάτων που απορρέουν από την ιθαγένεια της ΕΕ και των κοινών αξιών της ΕΕ

Οι πολίτες πρέπει να γνωρίζουν τα δικαιώματά τους προκειμένου να επωφελούνται από αυτά. Παρότι ορισμένα δικαιώματα είναι ευρέως γνωστά και εφαρμόζονται αποτελεσματικά, εξακολουθούν ωστόσο να υπάρχουν κενά και παρανοήσεις. Η αποτελεσματικότητα των δικαιωμάτων που απορρέουν από την ιθαγένεια της ΕΕ εξαρτάται από τη γνώση αυτή μεταξύ των πολιτών, των κυβερνήσεων των κρατών μελών, καθώς και των τοπικών και περιφερειακών αρχών.

2.1 Διευκόλυνση της γνώσης των πολιτών σχετικά με τα ενωσιακά δικαιώματά τους

Οι Ευρωπαίοι έχουν, περισσότερο από ποτέ, επίγνωση τ**ης ιδιότητάς τους ως πολιτών της Ένωσης**[11] και στην πλειονότητά τους θεωρούν πλέον ότι **γνωρίζουν τα δικαιώματά τους ως πολίτες της ΕΕ**[12]. Επιπλέον, αισθάνονται **καλύτερα ενημερωμένοι σχετικά με τα δικαιώματα αυτά**, αν και αυτό δεν ισχύει απαραίτητα για όλους τους πολίτες[13]: για παράδειγμα, η γνώση του δικαιώματος προξενικής προστασίας παραμένει σε χαμηλό επίπεδο[14]. Το ποσοστό των Ευρωπαίων που **επιθυμούν να μάθουν** περισσότερα σχετικά με τα δικαιώματά τους συνεχίζει να αυξάνεται[15]. Επιπλέον, οι πολίτες της ΕΕ ενδέχεται να μην γνωρίζουν πάντοτε ότι η απόλαυση των δικαιωμάτων που απορρέουν από την ιθαγένεια της ΕΕ συνεπάγεται επίσης ορισμένες υποχρεώσεις[16]. Ενδέχεται, για παράδειγμα, να παραβλέπουν τη σημασία των εγγράφων ταυτότητας και των ταξιδιωτικών τους εγγράφων, καθώς και το γεγονός ότι θα πρέπει να αναφέρουν άμεσα την απώλεια και την κλοπή τους ώστε να μειώνονται οι κίνδυνοι απάτης.

Η περαιτέρω βελτίωση της κατανόησης των ενωσιακών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας και των όρων που συνδέονται με αυτό, είναι σημαντική για την αποτελεσματική καθημερινή εφαρμογή τους.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει τις προσπάθειές της για την ενημέρωση των πολιτών σχετικά με τα ενωσιακά τους δικαιώματα και τις ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβαίνουν σε περίπτωση παραβίασής τους[17]. Θα συνεχίσει επίσης να παρέχει συνδρομή στον ολοένα αυξανόμενο αριθμό πολιτών της ΕΕ που αναζητούν πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματά τους, ιδιαίτερα μέσω της διαδικτυακής πύλης «Η Ευρώπη σου»[18], η οποία επί του παρόντος δέχεται περισσότερες από 1,4 εκατομμύρια επισκέψεις σε μηνιαία βάση[19]. Η διαδικτυακή πύλη της ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης[20], μια ηλεκτρονική υπηρεσία μίας στάσης στον τομέα της δικαιοσύνης, συμπληρώνει το εργαλείο αυτό παρέχοντας πληροφορίες σχετικά με τα δικαστικά συστήματα σε πολίτες που ζητούν πρόσβαση στο δικαστικό σύστημα, καθώς και σε δικαστές, δικηγόρους και λοιπούς επαγγελματίες του κλάδου της δικαιοσύνης, και βελτιώνοντας την πρόσβαση στη δικαιοσύνη. Επιπλέον, η Επιτροπή βελτιώνει τον δικτυακό της τόπο Europa προκειμένου να βοηθήσει τους ενδιαφερόμενους να βρίσκουν γρήγορα και εύκολα τις πληροφορίες που αναζητούν[21]. Οι προσπάθειες που καταβάλλονται για τη βελτίωση της προσβασιμότητας του δικτυακού τόπου Europa θα διευκολύνουν την πρόσβαση στις πληροφορίες αυτές για τα άτομα με αναπηρία.

Σε πολλές περιπτώσεις, τα κράτη μέλη βρίσκονται στην πλέον κατάλληλη θέση για να συνδράμουν τους πολίτες στην άσκηση των ενωσιακών δικαιωμάτων. Οι εθνικές αρχές ή οι φορείς[22], συμπεριλαμβανομένων των δικαστών και των περιφερειακών και τοπικών αρχών, καλούνται να διαδραματίσουν καίριο ρόλο στην ενημέρωση των πολιτών και στη βελτίωση της επίγνωσης των ενωσιακών τους δικαιωμάτων, καθώς και στη διασφάλιση του σεβασμού των δικαιωμάτων αυτών. Επίσης, τα κράτη μέλη συνεργάζονται μέσω του δικτύου SOLVIT το οποίο, με τη στήριξη της Επιτροπής, επιλύει τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πολίτες κατά την άσκηση των ενωσιακών τους δικαιωμάτων[23]. Το επικείμενο σχέδιο δράσης του δικτύου SOLVIT αναμένεται να ενισχύσει την ικανότητα, την προβολή και την εξουσία του εν λόγω δικτύου ως εργαλείου επίλυσης προβλημάτων για τις επιχειρήσεις και τους πολίτες, καθώς και ως μηχανισμού αναπληροφόρησης. Η Επιτροπή δρομολογεί επίσης ένα εργαλείο ηλεκτρονικής μάθησης προκειμένου να βοηθήσει τις υπηρεσίες εξυπηρέτησης πολιτών, οι οποίες διαδραματίζουν βασικό ρόλο στην εφαρμογή των δικαιωμάτων ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών της ΕΕ, και ειδικότερα τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, να κατανοήσουν και να εφαρμόζουν ορθά τους κανόνες για την ελεύθερη κυκλοφορία.

Επιπλέον, τα κράτη μέλη φέρουν την περαιτέρω ειδική ευθύνη να λαμβάνουν υπόψη ότι, κατά τη χορήγηση ή αφαίρεση της ιθαγένειας, χορηγούν ή αφαιρούν παράλληλα και την ιθαγένεια της ΕΕ και, συνεπώς, θα πρέπει να σέβονται την αρχή της ειλικρινούς συνεργασίας και τα όρια που θέτει το Δικαστήριο της ΕΕ.

2.2. Ενίσχυση των κοινών ευρωπαϊκών αξιών

Οι αξίες μας, συμπεριλαμβανομένων της ελευθερίας, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του ευρωπαϊκού τρόπου ζωής[24]. Η ιθαγένεια της Ένωσης σημαίνει επίσης ίση μεταχείριση και διαμοιρασμό σε ένα σύστημα κοινών αξιών το οποίο υπερασπίζεται η Ένωση, συμπεριλαμβανομένου του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ισότητας και των ανθρώπινων δικαιωμάτων, καθώς και της ένταξης, της ανεκτικότητας και του σεβασμού της πολυμορφίας[25].

Οι πολίτες της ΕΕ θεωρούν ότι πρέπει να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες για την προώθηση των κοινών αξιών της ΕΕ[26]. Πρότειναν να προαχθούν αυτές οι αξίες ειδικότερα μέσω της εκπαίδευσης, της κινητικότητας των νέων και των πολιτιστικών δραστηριοτήτων. Στο ίδιο πνεύμα εκδόθηκε και η Δήλωση του Παρισιού τον Μάρτιο του 2015[27].

Η προώθηση της επίγνωσης της ιθαγένειας της ΕΕ και των αξιών που συνδέονται με αυτή μεταξύ των νεαρών Ευρωπαίων που φθάνουν σε ηλικία ψήφου και εκείνων που αποκτούν την ιθαγένεια ενός κράτους μέλους, καθώς και στην κοινωνία συνολικά, απαιτεί κοινή προσπάθεια όλων των οικείων φορέων σε όλα τα επίπεδα – των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων των τοπικών και περιφερειακών τους αρχών[28], των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και της κοινωνίας των πολιτών.

Στην ανακοίνωσή της, της 14ης Ιουνίου 2016, για την υποστήριξη της πρόληψης της ριζοσπαστικοποίησης που οδηγεί σε βίαιο εξτρεμισμό, η Επιτροπή ανακοίνωσε την ανάληψη συγκεκριμένων δράσεων. Ειδικότερα, η Επιτροπή θα δημιουργήσει δίκτυο για τη διευκόλυνση των απευθείας επαφών με θετικά πρότυπα ρόλων στα σχολεία, στις λέσχες νεολαίας και στους αθλητικούς συλλόγους, τα οποία θα ενθαρρύνουν και θα αποτελέσουν πηγή έμπνευσης για τους νέους ώστε να γίνουν δραστήρια και ενεργά μέλη της ευρωπαϊκής κοινωνίας. Θα προωθήσει περαιτέρω την ικανότητα της εργασίας στον τομέα της νεολαίας, των οργανώσεων και των δικτύων νεολαίας να λειτουργούν ως δυνάμεις ένταξης μέσω της ενίσχυσης της συμμετοχής, του εθελοντισμού και της κινητοποίησης των νέων για την επιδίωξη θετικών κοινωνικών αλλαγών και, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, θα αναπτύξει δέσμη εργαλείων[29] για τη στήριξη των εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας και των οργανώσεων νεολαίας. Θα αυξήσει τη χρήση της πλατφόρμας ηλεκτρονικής αδελφοποίησης (e-Twinning)[30], που αποτελεί μια διαδικτυακή πλατφόρμα η οποία προωθεί τη συνεργασία και τις ανταλλαγές μεταξύ εκπαιδευτικών και σχολείων ανά την Ευρώπη, και θα την επεκτείνει στις γειτονικές χώρες της ΕΕ.

Οι ευρωπαϊκές αξίες υποστηρίζονται μέσω του προγράμματος Erasmus+, το οποίο έχει ήδη δώσει σε πέντε εκατομμύρια άτομα τη δυνατότητα να πραγματοποιήσουν σπουδές, κατάρτιση, εθελοντική εργασία ή να αποκτήσουν επαγγελματική πείρα σε άλλη χώρα, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτόν στην προώθηση της ενεργού συμμετοχής στα κοινά και της αλληλεγγύης.

Από το 2015, το πρόγραμμα Erasmus+ έχει δώσει ιδιαίτερη έμφαση σε έργα που υποστηρίζουν την κοινωνική ένταξη και αποτρέπουν τη ριζοσπαστικοποίηση. Περισσότερα από 400 εκατ. EUR διατέθηκαν το 2016 μέσω του προγράμματος σε διακρατικές συμπράξεις με στόχο την ανάπτυξη καινοτόμων προσεγγίσεων και πρακτικών πολιτικής σε τοπικό επίπεδο, οι οποίες δίνουν προτεραιότητα στην κοινωνική ένταξη και την προώθηση των κοινών αξιών και της διαπολιτισμικής κατανόησης, ενώ ειδικό κονδύλιο ύψους 13 εκατ. EUR θα συμβάλει επίσης στην κλιμάκωση αυτών των δράσεων.

Ο εθελοντισμός αποτελεί ακόμη έναν τρόπο έμπρακτης εφαρμογής των αξιών της ΕΕ. Μέσω της ανάπτυξης της αλληλεγγύης, της αμοιβαίας κατανόησης και της ανεκτικότητας, συμβάλλει στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και της ενεργού συμμετοχής των πολιτών στα κοινά. Η Ευρωπαϊκή Εθελοντική Υπηρεσία θα ενισχυθεί, ενώ παράλληλα θα αναληφθούν δράσεις για την προώθηση της χορήγησης διδακτικών μονάδων για εθελοντισμό, καθώς και για την ανάπτυξη προγραμμάτων σπουδών στα οποία θα συνδυάζεται το ακαδημαϊκό περιεχόμενο με τη συμμετοχή στα κοινά μέσω του προγράμματος Erasmus+. Το Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης, το οποίο εδράζεται στις θεμελιώδεις ενωσιακές αξίες της συμμετοχής και της αλληλεγγύης, θα βασιστεί στα υφιστάμενα προγράμματα της ΕΕ για τη νεολαία κατά την πρώτη του φάση στο πλαίσιο της συνιστώσας του που αφορά τον εθελοντισμό[31], και θα κινητοποιήσει τα υφιστάμενα δίκτυα φορέων απασχόλησης και εκπαίδευσης και φορέων της κοινωνίας των πολιτών σε ολόκληρη την Ευρώπη, προκειμένου να δοθεί στους νέους η δυνατότητα να προσφέρουν βοήθεια εκεί όπου υπάρχει μεγαλύτερη ανάγκη. Θα λειτουργήσει ως συνδετικός παράγοντας μεταξύ των νέων που εργάζονται σε ένα κοινό έργο αλληλεγγύης, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στην ανάπτυξη μιας ισχυρότερης ευρωπαϊκής προοπτικής. Οι νέοι ανά την ΕΕ θα έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν σε ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων αλληλεγγύης υποστηρίζοντας μια μη κυβερνητική οργάνωση (ΜΚΟ), τοπική αρχή ή ιδιωτική εταιρεία η οποία δραστηριοποιείται στην αντιμετώπιση δύσκολων καταστάσεων σε ολόκληρη την ΕΕ, όπως για παράδειγμα: ανοικοδόμηση κοινοτήτων έπειτα από φυσικές καταστροφές· αντιμετώπιση κοινωνικών προκλήσεων, όπως ο κοινωνικός αποκλεισμός, η φτώχεια, οι προκλήσεις υγείας και οι δημογραφικές προκλήσεις· ή εργασία στην υποδοχή και την ένταξη προσφύγων[32].

Το *Πρόγραμμα «Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια»*[33] παρέχει χρηματοδότηση σε δράσεις που προωθούν την ευαισθητοποίηση και τη γνώση όσον αφορά τα δικαιώματα που απορρέουν από την ιθαγένεια της ΕΕ και τις αξίες που αποτελούν τη βάση της. Το 2016 διατέθηκαν 2,5 εκατ. EUR για την προώθηση της επιτυχούς ένταξης και συμμετοχής μετακινούμενων πολιτών της ΕΕ στη χώρα υποδοχής τους[34]. Το πρόγραμμα αυτό παρέχει επίσης χρηματοδότηση σε έργα σε επίπεδο τοπικής βάσης με στόχο την προώθηση της ανεκτικότητας και την πρόληψη και καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας, και στηρίζει πρωτοβουλίες για τη βελτίωση της κατανόησης μεταξύ των κοινοτήτων, μεταξύ άλλων και μέσω διαθρησκευτικών και διαπολιτισμικών δραστηριοτήτων. Το *Πρόγραμμα «Ευρώπη για τους πολίτες»* παρέχει ένα μοναδικό φόρουμ για τη συμμετοχή των πολιτών στην ΕΕ[35]. Θα συνεχίσει να αναπτύσσεται προκειμένου να

μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπός του μέσω της στρατηγικής χρηματοδότησης δραστηριοτήτων που στοχεύουν στους πολίτες με στόχο την προώθηση της ευρωπαϊκής ιθαγένειας και των αξιών της Ένωσης[36]. Το πρόγραμμα παρέχει ευκαιρίες για συζήτηση, προβληματισμό και δικτύωση, προωθώντας με τον τρόπο αυτό τη συμμετοχή στα κοινά. Κάθε χρόνο το πρόγραμμα φέρνει σε επαφή περισσότερους από 1 εκατομμύριο πολίτες της ΕΕ σε ευρύ φάσμα έργων σε τοπικό μέχρι και ευρωπαϊκό επίπεδο, προωθώντας με τον τρόπο αυτό το αίσθημα της ιδιότητας του πολίτη της ΕΕ.

Προτεραιότητες για την περίοδο 2017–19: Προώθηση των δικαιωμάτων που απορρέουν από την ιθαγένεια της ΕΕ και των κοινών αξιών

Η Επιτροπή:

1. Θα διενεργήσει το 2017 και το 2018 **πανευρωπαϊκή εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης σχετικά με τα δικαιώματα που απορρέουν από την ιθαγένεια της ΕΕ**, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος προξενικής προστασίας και των εκλογικών δικαιωμάτων, ενόψει των ευρωπαϊκών εκλογών του 2019[37].

2. Θα λάβει μέτρα για την **ενίσχυση της Ευρωπαϊκής Εθελοντικής Υπηρεσίας** και την προώθηση των οφελών και της ενσωμάτωσης του εθελοντισμού στην εκπαίδευση. Θα καλέσει, έως το 2020, τους πρώτους 100 000 νεαρούς Ευρωπαίους να συμμετάσχουν εθελοντικά στο **Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης**, το οποίο θα τους παράσχει την ευκαιρία να αναπτύξουν νέες δεξιότητες και να βιώσουν ουσιαστικές εμπειρίες, να συμβάλουν σημαντικά στην κοινωνία σε ολόκληρη την ΕΕ, καθώς και να αποκομίσουν πολύτιμη πείρα και να αποκτήσουν χρήσιμες δεξιότητες στην αρχή της σταδιοδρομίας τους[38].

3. Θα διασφαλίσει την ουσία της ιθαγένειας της ΕΕ και των εγγενών αξιών της· το 2017/2018 θα καταρτίσει έκθεση σχετικά με τα **εθνικά συστήματα που χορηγούν την ιθαγένεια της ΕΕ** σε επενδυτές, στο πλαίσιο της οποίας θα περιγράφεται η δράση της Επιτροπής στον συγκεκριμένο τομέα, οι ισχύουσες εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές, ενώ επίσης θα παρέχεται κάποια καθοδήγηση για τα κράτη μέλη.

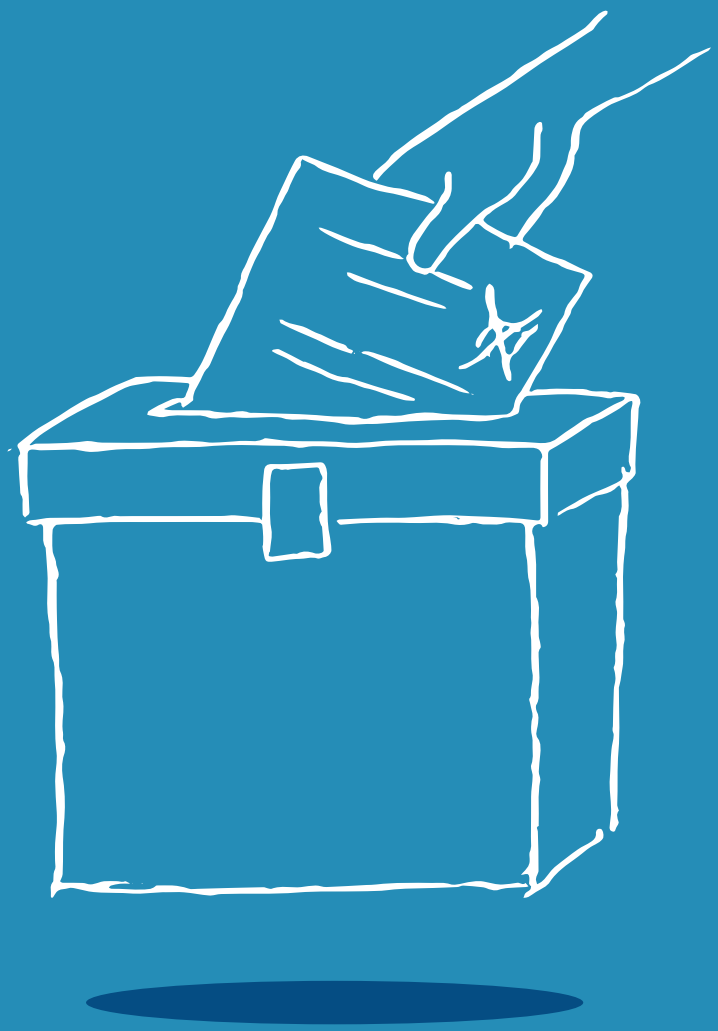

3. Προαγωγή και ενίσχυση της συμμετοχής των πολιτών στον δημοκρατικό βίο της ΕΕ

Το να διαθέτει κανείς την ιδιότητα του Ευρωπαίου πολίτη συνεπάγεται επίσης ότι απολαύει πολιτικών δικαιωμάτων. Κάθε ενήλικος πολίτης της ΕΕ έχει δικαίωμα ψήφου στις εκλογές για την ανάδειξη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Οι μετακινούμενοι πολίτες της ΕΕ έχουν δικαίωμα ψήφου στη χώρα κατοικίας ή στη χώρα καταγωγής τους. Το δικαίωμα αυτό δεν ασκείται στον μέγιστο δυνατό βαθμό[39].

Η λειτουργία της ΕΕ θεμελιώνεται στην αντιπροσωπευτική δημοκρατία. Στο πλαίσιο αυτό απαιτείται διαφάνεια και μια προσβάσιμη, υπεύθυνη πολιτική νοοτροπία, η οποία πρέπει να υποστηρίζεται από ένα αποτελεσματικό εκλογικό σύστημα και ένα ενημερωμένο και ενεργό εκλογικό σώμα.

3.1. Ενίσχυση της συμμετοχής των πολιτών στη δημοκρατική διαδικασία της ΕΕ

Για την ενίσχυση της συμμετοχής των πολιτών στη δημοκρατική διαδικασία της ΕΕ απαιτείται κοινή προσπάθεια των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων των τοπικών και περιφερειακών αρχών τους, των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και της κοινωνίας των πολιτών.

Στην έκθεση σχετικά με τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου 2014[40], η Επιτροπή τόνισε την ανάγκη, ενόψει των εκλογών του 2019, να εξεταστούν τα αίτια των συστηματικά χαμηλών ποσοστών προσέλευσης στις κάλπες κατά τις ευρωπαϊκές εκλογές σε ορισμένα κράτη μέλη, και

να προσδιοριστούν τρόποι αντιμετώπισης του φαινομένου αυτού. Οι πολίτες είναι πιθανότερο να συμμετέχουν όταν γνωρίζουν ποιες είναι οι πολιτικές, τα προγράμματα και τα πολιτικά κόμματα που ψηφίζουν. Ωστόσο, η συμμετοχή δεν αφορά μόνο την ψήφο• αφορά επίσης την ανάληψη ενεργού ρόλου στον πολιτικό διάλογο και στη ζωή των πολιτικών κομμάτων και των υποψηφίων. Αφορά τη συνεργασία με τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και τη λογοδοσία των οργάνων αυτών.

Οι διάλογοι με τους πολίτες και η συμμετοχή των πολιτών σε προεκλογικές εκδηλώσεις των ευρωπαϊκών κομμάτων και σε διαδικτυακές συζητήσεις ενόψει των εκλογών του 2014 για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατέδειξαν τη ζήτηση για περισσότερη αλληλεπίδραση με τους πολιτικούς που δραστηριοποιούνται σε επίπεδο ΕΕ, σε εθνικό και σε τοπικό επίπεδο[41]. Οι περισσότεροι Ευρωπαίοι πιστεύουν επίσης ότι η προσέλευση στις κάλπες στις ευρωπαϊκές εκλογές θα ήταν υψηλότερη εάν οι ψηφοφόροι είχαν καλύτερη ενημέρωση σχετικά με τον αντίκτυπο που έχει η ΕΕ στην καθημερινή τους ζωή, καθώς και σχετικά με τις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο[42]. Η Επιτροπή θα εντείνει τους διαλόγους με τους πολίτες και θα αναλάβει περαιτέρω δράση προκειμένου να εξηγήσει τις πολιτικές της στους πολίτες, όπως επισήμανε ο πρόεδρος της Επιτροπής, Jean-Claude Juncker, στην ομιλία του για την κατάσταση της Ένωσης το 2016.

Η ενθάρρυνση της προσέλευσης των ψηφοφόρων στις ευρωπαϊκές εκλογές αποτελεί κοινή ευθύνη. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθούν, αφενός, τη συμμετοχή στον δημοκρατικό βίο ενημερώνοντας καλύτερα τους πολίτες σχετικά με το δικαίωμα ψήφου στις τοπικές και τις ευρωπαϊκές εκλογές[43] και, αφετέρου, την άρση των εμποδίων στη συμμετοχή τους[44]. Επιπλέον, οι πολίτες της ΕΕ, ειδικότερα εκείνοι που ψηφίζουν σε χώρα που δεν είναι η χώρα της ιθαγένειάς τους, προσδοκούν την υιοθέτηση πρακτικών που θα τους διευκόλυναν να ψηφίζουν στις εκλογές αυτές ως μη υπήκοοι (π.χ. ατομικές επιστολές, διαδικτυακή εγγραφή στους εκλογικούς καταλόγους, ηλεκτρονική ψηφοφορία)[45]. Από τις πρακτικές αυτές θα ωφεληθούν όλοι οι πολίτες της ΕΕ.

Ενόψει των ευρωπαϊκών εκλογών του 2019, η Επιτροπή θα οργανώσει το 2018 εκδήλωση υψηλού επιπέδου σχετικά με τη δημοκρατική συμμετοχή με ιδιαίτερη έμφαση στην ενθάρρυνση βέλτιστων πρακτικών για την ενίσχυση της συμμετοχής των νέων και των ευάλωτων και υποεκπροσωπούμενων ομάδων.

3.2. Ενίσχυση της διαφάνειας – προς μια περισσότερο δημοκρατική Ένωση

Με βάση τη Συνθήκη της Λισαβόνας, η Επιτροπή έλαβε μέτρα για την ενίσχυση της διαφάνειας και της δημοκρατικότητας των ευρωπαϊκών κοινοβουλευτικών εκλογών του 2014, μεταξύ άλλων προωθώντας το σύστημα του υποψηφίου για την προεδρία (*Spitzenkandidaten*)[46].

Οι εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο του 2014 διέφεραν ουσιαστικά από τις προηγούμενες διότι εδραίωσαν μια σαφή σύνδεση μεταξύ των αποτελεσμάτων των εκλογών και της επιλογής του προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Τον Νοέμβριο του 2015 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο παρουσίασε νομοθετική πρωτοβουλία σχετικά με τις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο[47], η οποία είχε ως στόχο την περαιτέρω ενίσχυση της δημοκρατικής και διακρατικής διάστασης των ευρωπαϊκών εκλογών, καθώς και της δημοκρατικής νομιμοποίησης του συστήματος λήψης αποφάσεων της ΕΕ, μεταξύ άλλων μέσω της εισαγωγής της αρχής των υποψηφίων για την προεδρία στην εκλογική νομοθεσία της ΕΕ και μέσω της ενίσχυσης της προβολής των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων[48]. Η αναθεώρηση της εκλογικής πράξης αποτελεί ευκαιρία για να καταστεί η Ένωση περισσότερο δημοκρατική.

Επίσης, η δημοκρατική λογοδοσία της Επιτροπής θα ενισχυθεί με την κατάργηση του κανόνα βάσει του οποίου απαιτείται από τους Επιτρόπους να παραιτούνται από το αξίωμά τους προτού θέσουν υποψηφιότητα στις ευρωπαϊκές εκλογές. Στις 23 Νοεμβρίου 2016 η Επιτροπή πρότεινε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο την αντίστοιχη επικαιροποίηση της συμφωνίας-πλαισίου του 2010 για τις σχέσεις μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής[49]. Ο ανοικτός διάλογος με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη και η αύξηση της ευαισθητοποίησης ενόψει των ευρωπαϊκών εκλογών θα βασιστούν στα νέα χαρακτηριστικά των εκλογών που θεσπίστηκαν το 2014.

Τέλος, ανταποκρινόμενη παράλληλα και στο αίτημα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για διερεύνηση της δυνατότητας χρήσης της ηλεκτρονικής ψηφοφορίας[50], η Επιτροπή θα εξετάσει με ποιον τρόπο η χρήση εργαλείων της ψηφιακής κοινωνίας μπορεί να συμβάλει στον δημοκρατικό διάλογο και να βελτιώσει την εκλογική διαδικασία και τη δημοκρατική συμμετοχή, μεταξύ άλλων και για τους μετακινούμενους πολίτες της ΕΕ, τους νέους και τις υποεκπροσωπούμενες ομάδες[51].

3.3. Πρόσβαση σε πολιτική ενημέρωση σε διασυνοριακό επίπεδο

Οι συμμετέχοντες στη δημόσια διαβούλευση του 2015 σχετικά με την ιθαγένεια της ΕΕ θεωρούσαν ότι αποτελούσαν πρόβλημα, αφενός, η έλλειψη διασυνοριακής πρόσβασης σε πολιτική ειδησεογραφία, ειδικότερα σε πλατφόρμες μέσων ενημέρωσης σε άλλες χώρες της ΕΕ και, αφετέρου, η έλλειψη διασυνοριακής κάλυψης πολιτικών ζητημάτων. Αυτό δυσχεραίνει τη δυνατότητα των πολιτών της ΕΕ που διαμένουν σε άλλο κράτος να παρακολουθούν την ειδησεογραφία από τη χώρα ιθαγένειάς τους, καθώς και τη δυνατότητα άλλων πολιτών να έχουν ευρύτερη εικόνα της ειδησεογραφίας και των πολιτικών συζητήσεων.

Τα δωρεάν μέσα ενημέρωσης και η πρόσβαση στην πολυφωνία στην κοινωνία και στα μέσα ενημέρωσης αποτελούν απαραίτητα στοιχεία για μια υγιή δημοκρατία. Στο πλαίσιο του δεύτερου

ετήσιου συμποσίου για τα θεμελιώδη δικαιώματα με έμφαση στον πλουραλισμό των μέσων ενημέρωσης και τη δημοκρατία, η Επιτροπή έφερε σε επαφή βασικά ενδιαφερόμενα μέρη προκειμένου να συζητηθούν τρόποι προώθησης του πολιτικού διαλόγου σχετικά με ζητήματα καίριας σημασίας για τις δημοκρατικές κοινωνίες μέσω ενός πλουραλιστικού περιβάλλοντος μέσων ενημέρωσης. Τα αποτελέσματα θα ληφθούν υπόψη για τις μελλοντικές ενέργειες της Επιτροπής στον τομέα αυτόν[52].

Επί του παρόντος, το διαδίκτυο αποτελεί την κύρια πηγή πολιτικής ενημέρωσης για τους περισσότερους πολίτες, ιδιαίτερα για τις νεότερες γενιές[53]. Επίσης, οι Ευρωπαίοι χρησιμοποιούν ολοένα και περισσότερο υπηρεσίες επιγραμμικού περιεχομένου κατά τη μετακίνησή τους μεταξύ χωρών. Στο πλαίσιο της υλοποίησης της στρατηγικής της για την ψηφιακή ενιαία αγορά[54], η Επιτροπή πρότεινε κανονισμό βάσει του οποίου οι πολίτες που ταξιδεύουν εντός της ΕΕ μπορούν να έχουν πρόσβαση σε ψηφιακό περιεχόμενο το οποίο έχουν αποκτήσει ή στο οποίο έχουν γίνει συνδρομητές στη χώρα τους[55].

3.4. Αύξηση της συμμετοχής των μετακινούμενων πολιτών της ΕΕ στην πολιτική ζωή

Παρότι οι πολίτες της ΕΕ έχουν το δικαίωμα να θέτουν υποψηφιότητα σε τοπικές εκλογές σε άλλο κράτος μέλος στο οποίο διαμένουν υπό τους ίδιους όρους με τους υπηκόους της χώρας αυτής, ορισμένες θέσεις σε δημοτικά εκτελεστικά όργανα σε ορισμένες χώρες της ΕΕ μπορούν να καλύπτονται μόνο από υπηκόους των χωρών αυτών. Οι απόψεις των πολιτών σχετικά με την ορθότητα της πρακτικής αυτής είναι σχετικά μοιρασμένες και η Επιτροπή θα επανεξετάσει το ζήτημα στην επόμενη έκθεσή της σχετικά με τις τοπικές εκλογές[56].

Οι πολίτες δεν αποκτούν δικαίωμα ψήφου στις εθνικές ή προεδρικές εκλογές όταν εγκαθίστανται σε άλλη χώρα της ΕΕ[57]. Επιπλέον, οι πολίτες ορισμένων χωρών της ΕΕ ενδέχεται να έχουν στερηθεί επί του παρόντος το δικαίωμα ψήφου τους στις εθνικές εκλογές στη χώρα καταγωγής τους (στέρηση δικαιώματος ψήφου) διότι διαμένουν σε άλλη χώρα της ΕΕ για κάποια χρονική περίοδο[58]. Οι πολίτες δεν θα πρέπει να περιέρχονται σε μειονεκτική θέση λόγω της άσκησης του δικαιώματός τους για ελεύθερη κυκλοφορία. Το 2014 η Επιτροπή[59] κάλεσε τα σχετικά κράτη μέλη να παράσχουν στους υπηκόους τους που ασκούν το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας τη δυνατότητα να διατηρήσουν το δικαίωμα ψήφου τους στις εθνικές εκλογές εφόσον επιδεικνύουν συνεχές ενδιαφέρον για την πολιτική ζωή της χώρας τους. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρακολουθεί τις εξελίξεις στα αντίστοιχα κράτη μέλη και θα εξετάσει το ενδεχόμενο να λάβει κατάλληλα μέτρα προκειμένου να ενθαρρύνει τα κράτη αυτά να αναζητήσουν ισορροπημένες λύσεις. Θα διερευνήσει επίσης τη δυνατότητα των αλλοδαπών πολιτών της ΕΕ, οι οποίοι έχουν ασκήσει το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας, να ψηφίζουν στις εθνικές εκλογές στη χώρα στην οποία ζουν.

Προτεραιότητες για την περίοδο 2017–19: Προαγωγή και ενίσχυση της συμμετοχής των πολιτών στον δημοκρατικό βίο της ΕΕ

Η Επιτροπή:

1. Θα εντείνει τους **διαλόγους με τους πολίτες** και θα ενθαρρύνει τις δημόσιες συζητήσεις, προκειμένου να βελτιωθεί η κατανόηση από τους πολίτες του αντίκτυπου της ΕΕ στην καθημερινή τους ζωή και να ενθαρρυνθεί η ανταλλαγή απόψεων με τους πολίτες.

2. Θα υποβάλει έκθεση το 2017 σχετικά με την εφαρμογή της **νομοθεσίας της ΕΕ για τις τοπικές εκλογές** με στόχο να διασφαλιστεί ότι οι πολίτες της ΕΕ μπορούν να ασκούν αποτελεσματικά τα εκλογικά τους δικαιώματα σε τοπικό επίπεδο.

3. Το 2018 **θα προωθήσει βέλτιστες πρακτικές** οι οποίες **θα βοηθούν τους πολίτες να ψηφίζουν και να θέτουν υποψηφιότητα στις εκλογές της ΕΕ**, μεταξύ άλλων και σχετικά με τη διατήρηση του δικαιώματος ψήφου όταν εγκαθίστανται σε άλλο κράτος μέλος και τη διασυνοριακή πρόσβαση σε πολιτική ειδησεογραφία, με στόχο τη στήριξη της προσέλευσης στις κάλπες και της ευρείας δημοκρατικής συμμετοχής ενόψει των ευρωπαϊκών εκλογών του 2019[60].

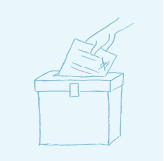

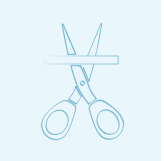

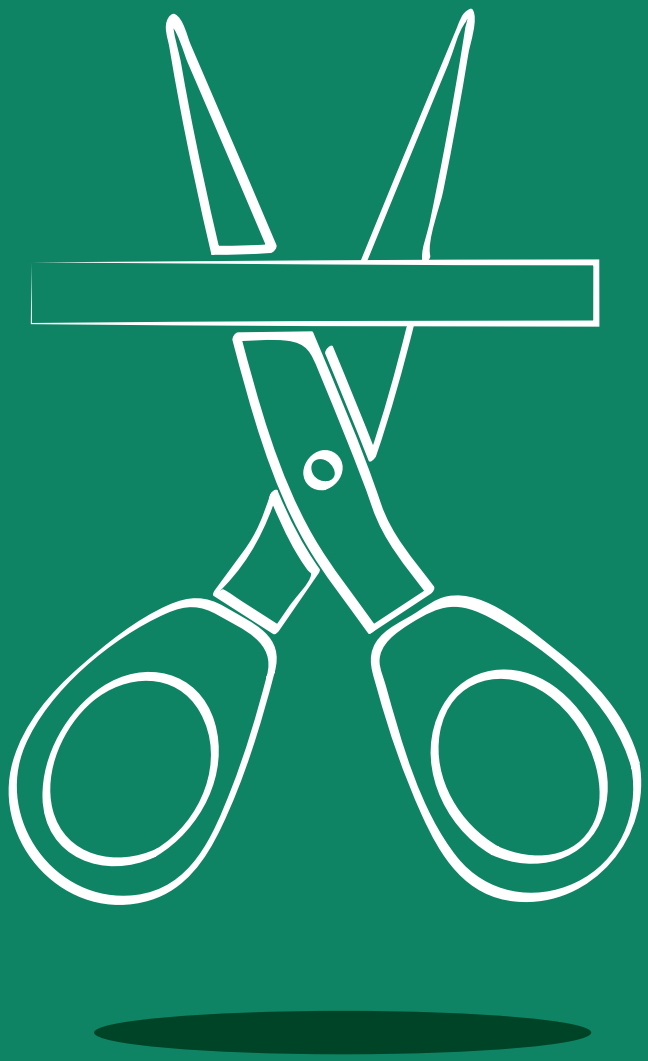

4. Απλούστευση της καθημερινής ζωής των πολιτών της ΕΕ

Από τότε που κατοχυρώθηκε για πρώτη φορά η ελεύθερη κυκλοφορία στις Συνθήκες πριν από 60 έτη, έχει καταστεί ευκολότερο για τους πολίτες να ζουν, να εργάζονται, να σπουδάζουν και να ταξιδεύουν σε άλλες χώρες της Ευρώπης[61]. Περισσότεροι από 15 εκατομμύρια Ευρωπαίοι κατοικούν σε άλλη χώρα της ΕΕ[62].

Η ελεύθερη κυκλοφορία προσφέρει στους πολίτες της ΕΕ την ευκαιρία να ταξιδεύουν, να σπουδάζουν, να ασκούν επιχειρηματικές δραστηριότητες, να εργάζονται και να ζουν σε άλλες χώρες της ΕΕ. Έρευνες δείχνουν ότι οι πολίτες της ΕΕ, ιδιαίτερα οι νέοι, θεωρούν την ελεύθερη κυκλοφορία ως το θετικότερο επίτευγμα της ΕΕ[63]. Τη θεωρούν επωφελή τόσο για τους ίδιους όσο και για τις οικονομίες των χωρών τους[64].

Ωστόσο, οι Ευρωπαίοι εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν δυσκολίες κατά τη μετάβαση ή διαμονή σε άλλη χώρα της ΕΕ[65]. Ορισμένες δυσκολίες έχουν νομικό χαρακτήρα, ενώ άλλες διαδικαστικό ή τεχνολογικό, αλλά συχνά απαιτούνται συγκριτικά μικρές αλλαγές για να υπάρξει σημαντική διαφορά.

4.1. Μείωση της γραφειοκρατίας και ενημέρωση των πολιτών

Οι συμμετέχοντες στη δημόσια διαβούλευση του 2015 σχετικά με την ιθαγένεια της ΕΕ δήλωσαν ότι οι δυσκολίες που είχαν αντιμετωπίσει σχετίζονταν κυρίως με χρονοβόρες ή ασαφείς διοικητικές διαδικασίες, έλλειψη επαρκών πληροφοριών και δυσκολίες όσον αφορά

την πρόσβαση σε ιδιωτικές υπηρεσίες. Ανέφεραν επίσης δυσκολίες στην επικοινωνία μεταξύ των δημόσιων αρχών καθώς και με το σύστημα υγειονομικής περίθαλψης[66]. Απαιτούνται περισσότερες προσπάθειες προκειμένου να απλουστευθεί η άσκηση του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών της ΕΕ.

4.1.1. Ενημέρωση και παροχή συνδρομής σε πολίτες της ΕΕ που μετακινούνται

Προτού αποφασίσουν να μεταβούν σε άλλη χώρα της ΕΕ (ή να επιστρέψουν στη χώρα τους έπειτα από διαμονή σε άλλη χώρα της ΕΕ), οι περισσότεροι Ευρωπαίοι χρησιμοποιούν το διαδίκτυο προκειμένου να βρουν τις πληροφορίες και τη βοήθεια που χρειάζονται για να μπορέσουν, για παράδειγμα, να εργαστούν, να σπουδάσουν, να ταξιδέψουν, να ζήσουν ή να συνταξιοδοτηθούν σε άλλο κράτος μέλος[67]. Στην πράξη, οι πληροφορίες που διατίθενται στο διαδίκτυο είναι συχνά δυσεύρετες, ελλιπείς, δυσνόητες, ανακριβείς, παρωχημένες ή μη διαθέσιμες, ενώ δεν ανταποκρίνονται πάντοτε στις ανάγκες των χρηστών. Οι περισσότεροι Ευρωπαίοι δηλώνουν ότι θα διευκολυνόταν η εγκατάσταση και διαμονή σε άλλη χώρα της ΕΕ εάν οι αρχές παρείχαν πληροφορίες και συμβουλές προσαρμοσμένες στις ατομικές ανάγκες μέσω δικτυακών πυλών μίας στάσης, καθώς και εάν υπήρχε η δυνατότητα διεκπεραίωσης των διοικητικών διατυπώσεων μέσω διαδικτύου. Ο νέος κανονισμός (ΕΕ) 2016/589 για το EURES καθιστά ήδη ευκολότερη τη σύνδεση μεταξύ των ατόμων που αναζητούν εργασία και των εργοδοτών σε διασυνοριακό επίπεδο[68]. Η καλύτερη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών θα διευκόλυνε επίσης τις διατυπώσεις[69].

Στο πλαίσιο της στρατηγικής για την ψηφιακή ενιαία αγορά, η Επιτροπή δεσμεύτηκε να δημιουργήσει ένα φιλικό προς τον χρήστη σύστημα πληροφοριών για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις επεκτείνοντας και ενσωματώνοντας τις ευρωπαϊκές και εθνικές διαδικτυακές πύλες[70]. Η στρατηγική για την ενιαία αγορά υποστήριξε επίσης την «ενιαία ψηφιακή πύλη» η οποία έχει ως στόχο να παρέχει μέσω διαδικτύου «*ό,τι χρειάζονται οι επιχειρήσεις και οι πολίτες*» για την άσκηση διασυνοριακών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και/ή την πραγματοποίηση ταξιδιών και αγορών, καθώς και για τις σπουδές, την εργασία ή τη διαμονή σε άλλη χώρα εντός της ενιαίας αγοράς της ΕΕ. Η πύλη αυτή θα βασίζεται σε υφιστάμενες πύλες, σημεία επαφής[71] και δίκτυα παροχής βοήθειας και επίλυσης προβλημάτων, με στόχο την επέκταση, τη βελτίωση και την καλύτερη σύνδεσή τους προκειμένου να διαθέτουν οι πολίτες και οι επιχειρήσεις διαδικτυακή πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας ολοκληρωμένες πληροφορίες, σε αποτελεσματικές υπηρεσίες παροχής βοήθειας και επίλυσης προβλημάτων και σε αποδοτικές διαδικασίες.

Στο πλαίσιο της συνδεδεμένης ψηφιακής ενιαίας αγοράς περιλαμβάνεται η περαιτέρω ανάπτυξη και η δημιουργία αδιάλειπτων και εύχρηστων υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης με επίκεντρο τον χρήστη για τους πολίτες που επιθυμούν να σπουδάσουν, να εργαστούν, να ζήσουν και να συνταξιοδοτηθούν, ή να συστήσουν και να διατηρούν επιχείρηση οπουδήποτε στην ΕΕ. Η Επιτροπή διερευνά επίσης τη δυνατότητα εφαρμογής της αρχής «μόνον άπαξ», προκειμένου

οι πολίτες και οι επιχειρήσεις να μην αναγκάζονται να υποβάλλουν τις ίδιες πληροφορίες περισσότερες από μία φορές στις δημόσιες διοικήσεις[72]. Με τον τρόπο αυτό θα μειωθεί περαιτέρω ο διοικητικός φόρτος για τους πολίτες[73].

4.1.2. Μείωση της γραφειοκρατίας όσον αφορά τα δημόσια έγγραφα των πολιτών

Προκειμένου να τελέσουν γάμο ή να βρουν θέση εργασίας σε άλλη χώρα της ΕΕ, οι πολίτες πρέπει συχνά να υποβληθούν σε δαπανηρές και χρονοβόρες διατυπώσεις. Για την αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού, τον Ιούλιο του 2016 η ΕΕ εξέδωσε κανονισμό[74] με στόχο να δοθεί τέλος στη γραφειοκρατία αυτή και να διευκολυνθεί η μετακίνηση των πολιτών σε άλλη χώρα της ΕΕ. Μετά τη λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων από τις χώρες της ΕΕ[75], οι πολίτες θα μπορούν να υποβάλλουν σε ένα κράτος μέλος δημόσια έγγραφα (όπως πιστοποιητικά γέννησης, γάμου ή θανάτου) που έχουν εκδοθεί σε άλλο κράτος χωρίς να απαιτείται σφραγίδα (επισημείωση) που να αποδεικνύει τη γνησιότητα των εγγράφων τους. Επιπλέον, με τη χρήση πολύγλωσσων τυποποιημένων εντύπων, των οποίων η κατάρτιση θα ολοκληρωθεί από την Επιτροπή σε συνεργασία με τα κράτη μέλη το 2017, οι πολίτες δεν θα χρειάζεται πάντα να προσκομίζουν μεταφράσεις των δημόσιων εγγράφων τους.

4.1.3. Μείωση της γραφειοκρατίας στον τομέα του οικογενειακού δικαίου

Καθώς αυξάνεται ο αριθμός των διεθνών οικογενειών στην ΕΕ[76], αυξάνονται και οι πιθανότητες διασυνοριακών διαφορών σε θέματα οικογενειακού δικαίου. Η οδύνη που προκαλείται λόγω διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή θανάτου μπορεί να επιδεινωθεί εξαιτίας των συχνά πολύπλοκων ζητημάτων οικογενειακού δικαίου τα οποία ανακύπτουν όσον αφορά τα περιουσιακά στοιχεία και τη γονική μέριμνα. Η επίλυση των ζητημάτων αυτών σε διασυνοριακό επίπεδο μπορεί να είναι ακόμη περισσότερο περίπλοκη και δυσχεραίνει ιδιαίτερα τη ζωή των πολιτών της ΕΕ. Έχουν ληφθεί σημαντικά μέτρα για τη μείωση της γραφειοκρατίας και την εξασφάλιση νομικής σαφήνειας για τις διεθνείς οικογένειες που περνούν δύσκολες στιγμές, ενώ παράλληλα έχουν εγκριθεί νέες προτάσεις για την προστασία των παιδιών στο πλαίσιο διασυνοριακών οικογενειακών διαφορών.

Οι κανόνες σχετικά με τη διεθνή κληρονομική διαδοχή[77] βοηθούν τις διεθνείς οικογένειες να καθορίσουν ποιο θα είναι το αρμόδιο δικαστήριο και ποιο δίκαιο θα εφαρμοστεί στην κληρονομική διαδοχή τους, για παράδειγμα σε περίπτωση που ο θανών διέμενε σε χώρα της ΕΕ η οποία δεν ήταν η χώρα καταγωγής του ή σε περίπτωση που είχε κληρονόμους ή περιουσιακά στοιχεία σε διάφορες χώρες της ΕΕ. Οι πολίτες θα επωφεληθούν από το «ευρωπαϊκό κληρονομητήριο», το οποίο θα παρέχει τη δυνατότητα σε κληρονόμους, κληροδόχους, εκτελεστές διαθήκης και διαχειριστές κληρονομίας να αποδεικνύουν την ιδιότητά τους και να ασκούν τα δικαιώματα και τις εξουσίες τους σε ολόκληρη την ΕΕ. Προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα εναπομείναντα κενά για τα διεθνή ζευγάρια που υπόκεινται σε ασαφείς νομικές καταστάσεις σε περίπτωση διαζυγίου ή θανάτου ενός εκ των συντρόφων, οι δύο κανονισμοί που εκδόθηκαν τον Ιούνιο του 2016[78] θα

διευκολύνουν τα διεθνή ζευγάρια –είτε αυτά είναι έγγαμα είτε τελούν σε σχέση καταχωρισμένης συμβίωσης– στη διαχείριση των περιουσιακών τους στοιχείων και στον διαχωρισμό αυτών σε περίπτωση διαζυγίου ή θανάτου ενός εκ των συντρόφων[79].

Τον Ιούνιο του 2016, προκειμένου να βελτιωθεί η λειτουργία των υφιστάμενων κανόνων για θέματα γονικής μέριμνας, όπως η επιμέλεια, τα δικαιώματα επικοινωνίας και η απαγωγή ανήλικων τέκνων από γονείς, η Επιτροπή πρότεινε νέους απλουστευμένους κανόνες οι οποίοι θα ωφελήσουν άμεσα πολλές οικογένειες και παιδιά[80]. Μετά την έγκριση των νέων αυτών κανόνων, θα επιταχυνθούν οι διαδικασίες και θα ελαχιστοποιηθούν η οδύνη και η αβεβαιότητα, λαμβανομένου υπόψη του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή θα συνεχίσει επίσης να στηρίζει την προσχώρηση τρίτων κρατών στη σύμβαση της Χάγης του 1980 για τα αστικά θέματα της διεθνούς απαγωγής παιδιών, με στόχο την προστασία των παιδιών από τις επιβλαβείς συνέπειες της απαγωγής από γονείς.

4.2. Απλούστευση των ταξιδιών, της διαβίωσης και της εργασίας των πολιτών σε ολόκληρη την ΕΕ

Οι περισσότεροι Ευρωπαίοι μετακινούνται σε άλλη χώρα της ΕΕ διότι επιθυμούν να σπουδάσουν ή να εργαστούν εκεί[81]. Ολοένα και περισσότεροι νέοι στην Ευρώπη είναι πρόθυμοι να βελτιώσουν τις δεξιότητες και τις ικανότητές τους πραγματοποιώντας σπουδές, κατάρτιση ή εθελοντισμό σε άλλη χώρα της ΕΕ, είτε κατά τη διάρκεια των σπουδών τους είτε στην αρχή της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας. Οι Ευρωπαίοι πιστεύουν σε μεγάλο βαθμό ότι οι εμπειρίες διασυνοριακής κατάρτισης, εκπαίδευσης και εθελοντισμού μπορούν να βελτιώσουν τις δυνατότητές τους, καθώς και τις προοπτικές σταδιοδρομίας τους[82].

4.2.1. Αύξηση των ευκαιριών για σπουδαστές, ασκούμενους, εκπαιδευτικούς και άλλους εργαζόμενους

Στο πλαίσιο των εργασιών που πραγματοποιήθηκαν από κοινού με τα κράτη μέλη το 2016 για την επέκταση του νέου θεματολογίου δεξιοτήτων για την Ευρώπη, θα προωθηθούν η ανάπτυξη και αντιστοίχιση δεξιοτήτων και θα υποστηριχθεί η βελτίωση της αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων: με τον τρόπο αυτό θα αρθούν τα εμπόδια για τους εργαζόμενους, τους σπουδαστές και τους ασκούμενους στην ΕΕ. Σύμφωνα με τις δημόσιες διαβουλεύσεις, οι Ευρωπαίοι θεωρούν ότι μια πλατφόρμα στην οποία θα αναρτώνται διασυνοριακές θέσεις εργασίας ή προσφορές θέσεων μαθητείας και πρακτικής άσκησης θα βοηθήσει περαιτέρω τους νέους που αναζητούν ευκαιρίες πέρα (ή πριν) από την απασχόληση. Η διασυνοριακή κινητικότητα των εκπαιδευτικών μπορεί να ωφελήσει τόσο τους εκπαιδευόμενους όσο και τους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι θα μπορούσαν να ανταλλάσσουν ορθές πρακτικές με τους συναδέλφους τους. Ένας άλλος τρόπος για να επωφεληθούν οι εκπαιδευόμενοι είναι να τους δίνεται η ευκαιρία να παρακολουθούν σεμινάρια τα οποία παραδίδουν προσκεκλημένοι εργαζόμενοι από εταιρείες άλλων χωρών[83].

Το «School Education Gateway» (Πύλη Σχολικής Εκπαίδευσης) είναι μια ηλεκτρονική πλατφόρμα στόχος της οποίας είναι να συνδέσει τους εκπαιδευτικούς και άλλους επαγγελματίες του κλάδου της παιδείας σε διασυνοριακό επίπεδο και να τους παράσχει ευκαιρίες να διαδίδουν και να ενημερώνονται σχετικά με διάφορες πολιτικές και πρακτικές, καθώς και να αναπτυχθούν ως επαγγελματική κοινότητα. Το «Teacher Academy» (Ακαδημία Εκπαιδευτικών) ωφελεί τους εκπαιδευτικούς προσφέροντας ειδικά προσαρμοσμένους διαδικτυακούς κύκλους μαθημάτων που παρέχουν ένα πλαίσιο ζωτικής σημασίας για την ανάπτυξη παιδαγωγικών προσεγγίσεων σε ολόκληρη την Ευρώπη. Η πύλη «Open Education Europa» (Ανοικτή Εκπαίδευση Europa) λειτουργεί συμπληρωματικά εστιάζοντας το περιεχόμενό της και τις συζητήσεις στις δυνατότητες τις οποίες παρέχουν οι ψηφιακές τεχνολογίες και τα υλικά για τη βελτίωση της διδασκαλίας και της μάθησης. Ο στόχος είναι η παροχή χώρου για συζήτηση, μάθηση, ανταλλαγή, υποβολή ερωτήσεων και άντληση έμπνευσης.

Τα επαγγελματικά προσόντα αποτελούν ακόμη έναν τομέα στον οποίο οι εκσυγχρονισμένοι κανόνες θα αυξήσουν τις ευκαιρίες για τους πολίτες της ΕΕ[84]. Τουλάχιστον το 21 % του εργατικού δυναμικού στην ΕΕ (50 εκατομμύρια άτομα) εργάζεται σε νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα[85]. Το 2014 περισσότερα από 20 000 άτομα που κατείχαν επαγγελματικό τίτλο από ένα κράτος μέλος της ΕΕ εξασφάλισαν την αναγνώριση των επαγγελματικών τους προσόντων σε άλλη χώρα της ΕΕ. Επιπλέον, από τον Ιανουάριο του 2016 οι επαγγελματίες από πέντε επαγγέλματα[86] είναι σε θέση να ασκούν τα επαγγέλματά τους με μεγαλύτερη ελευθερία σε άλλες χώρες της ΕΕ χάρη στην πρώτη πανευρωπαϊκή ηλεκτρονική διαδικασία αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων (ευρωπαϊκή επαγγελματική ταυτότητα). Με την ταυτότητα απλουστεύονται οι διαδικασίες αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων σε άλλες χώρες της ΕΕ.

4.2.2. Περαιτέρω απλούστευση της διαβίωσης και της πραγματοποίησης ταξιδιών στην ΕΕ

Σε περιπτώσεις συνταξιοδότησης πολιτών οι οποίοι έχουν εργαστεί σε πολλές χώρες της ΕΕ και επιθυμούν να ενημερωθούν για τα συνταξιοδοτικά τους δικαιώματα ή εργαζομένων που λαμβάνουν αμοιβές και επιδόματα σε άλλες χώρες της ΕΕ, μπορεί να εμπλέκονται διάφορες αρμόδιες αρχές τόσο εντός της ίδιας χώρας όσο και σε διασυνοριακό επίπεδο, γεγονός που απαιτεί συντονισμό προκειμένου να εξακριβωθεί ποιοι κανόνες ισχύουν για το ενδιαφερόμενο πρόσωπο. Προκειμένου να διευκολυνθεί ο συντονισμός και να αποτραπούν τα κρούσματα απάτης, η Επιτροπή συνεργάζεται ήδη με τα κράτη μέλη με στόχο να καταστεί δυνατή η πλήρης ηλεκτρονική ανταλλαγή μεταξύ των αρχών **κοινωνικής ασφάλισης** σε διασυνοριακό επίπεδο[87].

Οι τραπεζικοί λογαριασμοί είναι απαραίτητοι για όλους τους πολίτες, καθώς τους επιτρέπουν να λαμβάνουν τους μισθούς, τις συντάξεις και τα επιδόματά τους και να πληρώνουν λογαριασμούς.

Ωστόσο, ορισμένοι πολίτες, για παράδειγμα οι σπουδαστές ή οι εργαζόμενοι σε βραχυπρόθεσμη βάση, αντιμετωπίζουν δυσκολίες όσον αφορά το άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού σε άλλη χώρα της ΕΕ. Από τις 18 Σεπτεμβρίου 2016 όλοι οι πολίτες της ΕΕ έχουν το δικαίωμα να ανοίγουν **βασικό τραπεζικό λογαριασμό**[88] ακόμη και αν δεν ζουν στη χώρα της ΕΕ όπου βρίσκεται η τράπεζα και ανεξάρτητα από την οικονομική τους κατάσταση[89]. Παρά τη σημαντική πρόοδο που έχει σημειωθεί τα τελευταία έτη, απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες προκειμένου χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες όπως ασφαλιστικές υπηρεσίες, υποθήκες και δάνεια, οι οποίες διαδραματίζουν επίσης σημαντικό ρόλο στην καθημερινή ζωή των πολιτών της ΕΕ, να μπορούν να αγοράζονται και να πωλούνται σε διασυνοριακό επίπεδο εντός της ΕΕ χωρίς δυσκολίες[90]. Θα προταθεί σχέδιο δράσης σχετικά με τις λιανικές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, προκειμένου να δοθεί στους πολίτες η δυνατότητα να επωφελούνται από καλύτερα προϊόντα και περισσότερες επιλογές ανεξάρτητα από την ηλικία τους, τις δεξιότητες και τη χώρα κατοικίας.

Η νομοθεσία της ΕΕ βοηθά τους πολίτες να λαμβάνουν ιατρική περίθαλψη σε άλλη χώρα της ΕΕ και να τους επιστρέφονται οι δαπάνες. Για τους ασθενείς, η νομοθεσία της ΕΕ συνεπάγεται μεγαλύτερη ποικιλία επιλογών υγειονομικής περίθαλψης, περισσότερη ενημέρωση και ευκολότερη αναγνώριση των ιατρικών συνταγών σε διασυνοριακό επίπεδο. Ο βαθμός επίγνωσης των πολιτών όσον αφορά το δικαίωμά τους να επιλέγουν **υγειονομική περίθαλψη** σε άλλη χώρα της ΕΕ[91] εξακολουθεί να είναι χαμηλός. Λιγότεροι από δύο στους δέκα πολίτες αισθάνονται ότι είναι ενημερωμένοι σχετικά με τα δικαιώματά τους στον συγκεκριμένο τομέα[92] και για τον λόγο αυτόν η Επιτροπή συνεργάζεται στενά με τα κράτη μέλη και τα εθνικά τους σημεία επαφής με στόχο να αυξηθεί η επίγνωση των πολιτών σχετικά με το δικαίωμα διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης.

Το 2014 οι Ευρωπαίοι πραγματοποίησαν 214 εκατομμύρια διασυνοριακά ταξίδια σε άλλες χώρες της ΕΕ. Πολλοί πολίτες της ΕΕ **ταξιδεύουν** για λόγους εργασίας ή μετακινούνται από και προς την εργασία τους μεταξύ χωρών της ΕΕ. Η παροχή πληροφόρησης σχετικά με τις πολυτροπικές μετακινήσεις σε επίπεδο ΕΕ θα βοηθούσε τους πολίτες της ΕΕ να σχεδιάζουν τις διαδρομές αυτές και να ταξιδεύουν. Επί του παρόντος, μια πολυτροπική μετακίνηση σε ολόκληρη την Ευρώπη είναι πολύπλοκη και χρονοβόρα, ειδικά εάν συγκριθεί με τη χρήση αυτοκινήτου. Ο σχεδιασμός μιας μετακίνησης από πόρτα σε πόρτα προϋποθέτει έναν συνδυασμό πολυάριθμων υπηρεσιών ταξιδιωτικής πληροφόρησης και οι ταξιδιώτες δεν είναι πάντοτε σε θέση να διαχειρίζονται αποτελεσματικά τυχόν διακοπές των υπηρεσιών που προκύπτουν. Η πληροφόρηση σχετικά με τις πολυτροπικές μετακινήσεις θα πρέπει ιδανικά να παρέχει στους ταξιδιώτες ευρύ φάσμα ταξιδιωτικών επιλογών και να τους προσφέρει τη δυνατότητα να επιλέγουν, για παράδειγμα, την ταχύτερη και φθηνότερη διαδρομή, τη διαδρομή που είναι περισσότερο φιλική προς το περιβάλλον ή περισσότερο προσβάσιμη για άτομα με μειωμένη κινητικότητα, καθώς και να λαμβάνουν αποζημίωση σε περίπτωση καθυστέρησης.

Οι πολίτες στην ΕΕ προστατεύονται από μια ολόκληρη δέσμη **δικαιωμάτων των επιβατών**, ανεξαρτήτως του αν ταξιδεύουν με αεροπλάνο, τρένο, πλοίο, λεωφορείο ή πούλμαν, αλλά για

τα άτομα με μειωμένη κινητικότητα και/ή αναπηρία είναι συχνά δυσκολότερη η πραγματοποίηση ταξιδιών. Οι περισσότεροι Ευρωπαίοι θεωρούν ότι η ΕΕ θα πρέπει να συμβάλει στην παροχή ή τη στήριξη της προσβασιμότητας των υποδομών μεταφορών, όπως τα αεροδρόμια, οι σιδηροδρομικοί σταθμοί ή οι τερματικοί σταθμοί λεωφορείων, και ότι θα πρέπει να παρέχονται πληροφορίες σχετικά με την προσβασιμότητα, για παράδειγμα στους δικτυακούς τόπους των εταιρειών. Στην αξιολόγηση που διενήργησε η Επιτροπή[93] όσον αφορά την υφιστάμενη νομοθεσία της ΕΕ για τα δικαιώματα των επιβατών σιδηροδρομικών γραμμών, επισημάνθηκαν συγκεκριμένοι τομείς που χρήζουν βελτίωσης, καθώς και συνεχείς ανησυχίες όσον αφορά τόσο τις διατάξεις της νομοθεσίας όσο και την εφαρμογή της. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή εξετάζει επιλογές για τη βελτίωση του ζητήματος αυτού.

Προτεραιότητες για την περίοδο 2017–19: Απλούστευση των ταξιδιών, της διαβίωσης και της εργασίας των πολιτών σε ολόκληρη την ΕΕ

Η Επιτροπή:

1. Θα υποβάλει πρόταση για τη δημιουργία μιας «**ενιαίας ψηφιακής πύλης**», η οποία θα παρέχει στους πολίτες εύκολη, διαδικτυακή πρόσβαση σε υπηρεσίες πληροφόρησης, παροχής βοήθειας και επίλυσης προβλημάτων, καθώς και τη δυνατότητα ολοκλήρωσης ηλεκτρονικών διοικητικών διαδικασιών σε διασυνοριακές καταστάσεις, μέσω της σύνδεσης του σχετικού περιεχομένου και των υπηρεσιών σε επίπεδο ΕΕ και σε εθνικό επίπεδο με αδιάλειπτο και εύχρηστο τρόπο και με επίκεντρο τον χρήστη. Επιπλέον, θα αξιολογήσει τη μείωση της γραφειοκρατίας στις εθνικές διοικήσεις στο πλαίσιο της οποίας απαιτείται από τους πολίτες και τις επιχειρήσεις να υποβάλλουν τα δεδομένα τους μόνο μία φορά.

2. Θα διευκολύνει και θα προωθήσει περαιτέρω τις **πολυτροπικές μετακινήσεις σε ολόκληρη την ΕΕ** προκειμένου η κινητικότητα των πολιτών της ΕΕ να καταστεί περισσότερο αποτελεσματική και φιλική προς τον χρήστη, μέσω του προσδιορισμού υπηρεσιών παροχής πληροφόρησης σχετικά με τις πολυτροπικές μετακινήσεις σε ολόκληρη την ΕΕ και της πραγματοποίησης βελτιώσεων στη διαλειτουργικότητα και στη συμβατότητα των συστημάτων και των υπηρεσιών.

5. Ενίσχυση της ασφάλειας και προώθηση της ισότητας

5.1. Αντιμετώπιση των απειλών για την ασφάλεια και προστασία των πολιτών

Η Ευρώπη αντιμετωπίζει περίπλοκες, συχνά διασυνοριακές, απειλές για την ασφάλεια και η συντριπτική πλειονότητα των Ευρωπαίων θεωρούν ότι πρέπει να ενισχυθεί η κοινή δράση σε επίπεδο ΕΕ για την αντιμετώπιση των απειλών αυτών[94].

Η ελεύθερη κυκλοφορία εντός της ΕΕ, η οποία είναι προσφιλής στους πολίτες της ΕΕ, απαιτεί επίσης τη λήψη μέτρων για τη διασφάλιση των εξωτερικών συνόρων και για την καταπολέμηση και την πρόληψη του εγκλήματος. Επιπλέον, ο χώρος Σένγκεν έχει καταστήσει δυνατή τη διέλευση προσώπων από τα εσωτερικά σύνορα χωρίς ελέγχους, με αποτέλεσμα την ευκολότερη και συχνότερη αλληλεπίδραση μεταξύ των πολιτών της ΕΕ. Πλην όμως, η πρόκληση της διατήρησης της ασφάλειας σε μια ανοιχτή Ευρώπη έχει υποβληθεί σε τεράστια δοκιμασία τα τελευταία έτη.

5.1.1. Αντιμετώπιση των απειλών για την ασφάλεια στον χώρο δικαιοσύνης και θεμελιωδών δικαιωμάτων με βάση την αμοιβαία εμπιστοσύνη

Η υλοποίηση του ευρωπαϊκού θεματολογίου για την ασφάλεια[95], η δημιουργία μιας αποτελεσματικής και πραγματικής Ένωσης Ασφάλειας της ΕΕ[96] και η ενίσχυση της προστασίας των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ μπορούν να δώσουν μια επαρκή, ρεαλιστική και απτή απάντηση στις ανησυχίες των πολιτών για την ασφάλεια, με πλήρη σεβασμό των ευρωπαϊκών αξιών και των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ήδη θέσει σε εφαρμογή και θα προτείνει περαιτέρω πρωτοβουλίες με στόχο τη στήριξη της αναβάθμισης, του εκσυγχρονισμού και της διαλειτουργικότητας του πλαισίου ασφάλειας της Ευρώπης (**Ευρωπαϊκό Σύστημα Πληροφοριών Ποινικού Μητρώου (ECRIS)**[97]**, ευρωπαϊκό σύστημα πληροφοριών και άδειας ταξιδίου (ETIAS)**[98], παράνομη διακίνηση πυροβόλων όπλων, επικαιροποίηση του συστήματος πληροφοριών Σένγκεν (SIS) και των καταστάσεων ονομάτων επιβατών (PNR)). Στον πυρήνα των πρωτοβουλιών αυτών βρίσκεται η ασφάλεια των πολιτών, μέσω της βελτίωσης της εμπιστοσύνης μεταξύ των σχετικών φορέων της Ένωσης, της ενίσχυσης της επιχειρησιακής διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ των εθνικών αρχών επιβολής του νόμου και μέσω της διευκόλυνσης της καλύτερης και εξυπνότερης ανταλλαγής και χρήσης στοιχείων και πληροφοριών σε όλα τα επίπεδα για την αντιμετώπιση της απειλής της τρομοκρατίας.

Τον Δεκέμβριο του 2016 η Επιτροπή ενέκρινε **σχέδιο δράσης για την ασφάλεια των εγγράφων**[99] στο οποίο καθορίζονται συγκεκριμένες δράσεις για τη βελτίωση της ασφάλειας των ταξιδιωτικών εγγράφων. Μία από τις δράσεις αφορά την απάτη και την πλαστογραφία όσον αφορά τα **εθνικά δελτία ταυτότητας** που εκδίδονται από τα κράτη μέλη και τα **έγγραφα διαμονής** για τους υπηκόους της ΕΕ που κατοικούν σε άλλο κράτος μέλος και για τα μέλη των οικογενειών τους. Οι πολίτες της ΕΕ και τα μέλη των οικογενειών τους που ζουν ή ταξιδεύουν στην ΕΕ ενδέχεται πράγματι να αντιμετωπίσουν δυσκολίες όσον αφορά τη χρήση των εγγράφων αυτών[100]. Επί του παρόντος υπάρχουν πολλά και ποικίλα τέτοια δελτία ταυτότητας και έγγραφα διαμονής, με επίπεδα ασφάλειας τα οποία διαφέρουν σε μεγάλο βαθμό, στοιχείο που συνεπάγεται πρακτικές δυσκολίες για τους πολίτες. Δελτία ταυτότητας και έγγραφα διαμονής που είναι περισσότερο ασφαλή και αναγνωρίζονται εύκολα θα καθιστούσαν ευκολότερη για τους πολίτες την άσκηση των δικαιωμάτων τους που απορρέουν από την ιθαγένεια της ΕΕ. Οι δημόσιες αρχές, συμπεριλαμβανομένων των συνοριακών αρχών, και οι επιχειρήσεις (όπως τα καταστήματα, οι τράπεζες, οι επιχειρήσεις κοινής ωφελείας κ.λπ.) θα δέχονταν ευκολότερα τέτοιου είδους έγγραφα. Ταυτόχρονα, θα περιοριζόταν ο κίνδυνος απάτης και πλαστογραφίας. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή αξιολογεί επί του παρόντος διάφορες επιλογές πολιτικής, συμπεριλαμβανομένης της ενδεχόμενης εναρμόνισης των χαρακτηριστικών ασφαλείας, οι οποίες θα μπορούσαν να συμβάλουν στην επίλυση των πρακτικών δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι πολίτες και, ως εκ τούτου, να διευκολύνουν την ελεύθερη κυκλοφορία τους[101].

5.1.2. Προστασία των πολιτών της ΕΕ στο εξωτερικό

Τυχόν κρίσεις και μεμονωμένες καταστάσεις έκτακτης ανάγκης μπορούν να προκαλέσουν ιδιαίτερο κίνδυνο και αγωνία σε πολίτες που δεν έχουν άμεση δυνατότητα πρόσβασης στις αρχές της πατρίδας τους. Το ενωσιακό δικαίωμα της προξενικής προστασίας[102] αποτελεί πολύτιμη πρόσθετη εγγύηση για τους πολίτες της ΕΕ οι οποίοι χρειάζονται βοήθεια σε μια χώρα εκτός της

ΕΕ στην οποία δεν αντιπροσωπεύεται η χώρα τους. Κατόπιν πρότασης την οποία είχε υποβάλει η Επιτροπή το 2011, στις 20 Απριλίου 2015 εκδόθηκε οδηγία[103] στην οποία διευκρινίζεται πότε και με ποιον τρόπο μπορούν οι πολίτες της ΕΕ να λαμβάνουν βοήθεια και πώς θα πρέπει οι χώρες της ΕΕ να συντονίζονται και να συνεργάζονται τόσο μεταξύ τους όσο και με την Ένωση προκειμένου να διασφαλίζεται η αποτελεσματική προστασία των μη αντιπροσωπευόμενων πολιτών της ΕΕ. Τα κράτη μέλη έχουν προθεσμία έως τον Μάιο του 2018 για να εφαρμόσουν αυτούς τους κανόνες. Η Επιτροπή στηρίζει τα κράτη μέλη στις προσπάθειές τους για τη διασφάλιση της ορθής και έγκαιρης μεταφοράς της οδηγίας στο εθνικό τους δίκαιο. Παράλληλα, συνεχίζει να συμπεριλαμβάνει και να διαπραγματεύεται ρήτρες συγκατάθεσης σε διμερείς συμφωνίες με διάφορες τρίτες χώρες προκειμένου να διασφαλίζεται ότι συμφωνούν στην παροχή συνδρομής από αντιπροσωπευόμενες χώρες της ΕΕ σε μη αντιπροσωπευόμενους υπηκόους άλλων χωρών της ΕΕ.

Στην προξενική προστασία περιλαμβάνεται και η παροχή βοήθειας σε περίπτωση σύλληψης ή κράτησης ή σε περίπτωση σοβαρού ατυχήματος ή ασθένειας. Ωστόσο, όταν βρίσκονται εκτός της ΕΕ, οι πολίτες της ΕΕ χρειάζονται συνήθως βοήθεια σε περίπτωση που το διαβατήριό τους κλαπεί, απολεσθεί, καταστραφεί ή είναι προσωρινά μη διαθέσιμο. Χρειάζονται τότε ένα προσωρινό ταξιδιωτικό έγγραφο για να μπορέσουν να επιστρέψουν στη χώρα τους[104]. Οι ισχύοντες κανόνες σε επίπεδο ΕΕ, με τους οποίους καθιερώθηκε ένας κοινός μορφότυπος για τα εν λόγω προσωρινά ταξιδιωτικά έγγραφα, χρονολογούνται από το 1996[105] και πρέπει να επικαιροποιηθούν[106]. Ορισμένα κράτη μέλη δεν χρησιμοποιούν τον κοινό μορφότυπο λόγω ανησυχιών για την ασφάλεια. Η Επιτροπή θα διερευνήσει τις δυνατότητες εκσυγχρονισμού των **κανόνων σχετικά με τα προσωρινά ταξιδιωτικά έγγραφα για μη αντιπροσωπευόμενους πολίτες της ΕΕ**, συμπεριλαμβανομένων των χαρακτηριστικών ασφαλείας του κοινού μορφότυπου της ΕΕ για τα προσωρινά ταξιδιωτικά έγγραφα, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι πολίτες μπορούν να ασκούν αποτελεσματικά το δικαίωμα προξενικής προστασίας.

Οι πολίτες της ΕΕ και τα μέλη των οικογενειών τους τα οποία είναι υπήκοοι τρίτων χωρών ενδέχεται επίσης να βρεθούν σε καταστάσεις στις οποίες δεν αντιπροσωπεύονται και χρειάζονται βοήθεια από τις αρχές άλλης χώρας της ΕΕ όταν ταξιδεύουν εντός της ΕΕ. Οι περιπτώσεις αυτές δεν καλύπτονται επί του παρόντος από την οδηγία και, ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα αξιολογήσει την κατάσταση των **μη αντιπροσωπευόμενων πολιτών της ΕΕ που βρίσκονται σε κίνδυνο εντός της ΕΕ** και θα καθορίσει αν απαιτούνται ενέργειες για τη διασφάλιση της προστασίας τους[107].

5.2. Προστασία όλων των πολιτών και προώθηση της ισότητας και της απαγόρευσης των διακρίσεων

5.2.1. Προστασία και στήριξη των θυμάτων και των μαρτύρων

Εκατομμύρια άτομα εντός της ΕΕ πέφτουν θύματα εγκλημάτων κάθε χρόνο. Υπάρχουν νομοθετικές πράξεις της ΕΕ με τις οποίες διασφαλίζεται ότι όλα τα θύματα όλων των εγκλημάτων απολαύουν βασικών δικαιωμάτων ανεξαρτήτως του τόπου εντός της ΕΕ στον οποίο λαμβάνει χώρα το έγκλημα ή η ποινική διαδικασία. Επιπλέον, οι πολίτες της ΕΕ απολαύουν σήμερα **καλύτερης πρόσβασης στη δικαιοσύνη**, δεδομένου ότι το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έχουν θεσπίσει νομοθετικές διατάξεις σχετικά με το τεκμήριο αθωότητας, τις εγγυήσεις για τα παιδιά και τη νομική συνδρομή στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρακολουθεί την κατάσταση προκειμένου να διασφαλιστεί η ορθή εφαρμογή των κανόνων της ΕΕ, ειδικότερα της οδηγίας του 2012 για τα δικαιώματα των θυμάτων[108] και της οδηγίας του 2011 για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων[109], προκειμένου τα θύματα να μπορούν να βασιστούν πλήρως στα δικαιώματά τους στην πράξη.

Όσον αφορά ειδικότερα τη βία κατά των γυναικών, σχεδόν όλοι οι Ευρωπαίοι (96 %) θεωρούν ότι η ενδοοικογενειακή βία κατά των γυναικών είναι απαράδεκτη[110] αλλά το φαινόμενο εξακολουθεί να είναι ευρέως διαδεδομένο. Η Επιτροπή δρομολογεί ένα έτος στοχευμένων δράσεων προκειμένου να επεκτείνει τη δέσμευσή της για την εξάλειψη όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών και για τη μείωση της ανισότητας των φύλων[111]. Στόχος της είναι να συνδέσει όλες τις προσπάθειες ανά την ΕΕ και να εξασφαλίσει τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών –κρατών μελών, σχετικών επαγγελματιών και ΜΚΟ– για τη συλλογική καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών. Η Επιτροπή εργάζεται επίσης για την προσχώρηση της Ένωσης στη σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας («Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης»).

5.2.2. Προώθηση της ισότητας και της απαγόρευσης των διακρίσεων

Παρά τις προσπάθειες εξάλειψης των διακρίσεων, από το 2012 έχει σημειωθεί σαφής αύξηση στον αριθμό των Ευρωπαίων που δηλώνουν ότι έχουν βιώσει κάποια μορφή διάκρισης ή παρενόχλησης . Προκειμένου να καλυφθούν τα κενά στην προστασία από τις διακρίσεις, μεταξύ άλλων και για λόγους ηλικίας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας ή γενετήσιου προσανατολισμού, καθώς και να διασφαλιστούν ισότιμες συνθήκες όσον αφορά την ισότητα σε ολόκληρη την Ένωση, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να ολοκληρωθούν οι διαπραγματεύσεις για την προτεινόμενη οριζόντια οδηγία για την καταπολέμηση των διακρίσεων[113].

Χάρη στο έργο που επιτελείται σε όλα τα επίπεδα, οι πολιτικές της ΕΕ για την **ισότητα των φύλων** έχουν συμβάλει στο να αλλάξουν οι ζωές πολλών Ευρωπαίων πολιτών προς το καλύτερο[114].

Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης σε ορισμένους τομείς, όπως οι αμοιβές. Η στρατηγική δέσμευση για την ισότητα των φύλων 2016–2019, η οποία εγκρίθηκε τον Δεκέμβριο του 2015, παρέχει μια συνολική εικόνα των προσπαθειών που καταβάλλονται από όλους για την ενίσχυση της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών[115]. Επιπλέον, η Επιτροπή προβάλλει έντονα κάθε χρόνο την ανάγκη αντιμετώπισης των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου[116]. Τα κονδύλια της ΕΕ διαδραματίζουν επίσης καίριο ρόλο. Μεταξύ των ετών 2014 και 2020, εκτιμάται ότι περίπου 5,85 δισ. EUR θα δαπανηθούν σε μέτρα για την προώθηση της ισότητας των φύλων.

Η Επιτροπή δεσμεύτηκε στο πρόγραμμα εργασίας της για το 2017[117] να υποβάλει την πρότασή της για έναν πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και να παρουσιάσει σχετικές πρωτοβουλίες, όπως πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση των προκλήσεων τις οποίες αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενες οικογένειες όσον αφορά την εξισορρόπηση επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής[118].

Η προώθηση της **ισότητας και της απαγόρευσης των διακρίσεων για λεσβίες, ομοφυλόφιλους, αμφιφυλόφιλους, διεμφυλικούς και/ή μεσοφυλικούς (ΛΟΑΔΜ)** αποτελεί έναν άλλο τομέα στον οποίο η Επιτροπή δεσμεύεται να αναλάβει δράση[119]. Για την προαγωγή της ισότητας των ατόμων ΛΟΑΔΜ στην Ευρώπη, η Επιτροπή παρουσίασε έναν κατάλογο δράσεων οι οποίες πρέπει να υλοποιηθούν την περίοδο 2016–2019 σε όλους τους τομείς πολιτικής που αφορούν τα άτομα ΛΟΑΔΜ: απαγόρευση των διακρίσεων, εκπαίδευση, απασχόληση, υγεία, άσυλο, ρητορική μίσους / εγκλήματα μίσους, διεύρυνση και εξωτερική πολιτική.

Επίσης, η Επιτροπή επαναδιατυπώνει την έκκλησή της για ανάληψη δέσμευσης για τη βελτίωση της οικονομικής και κοινωνικής **ένταξης των Ρομά** στην ΕΕ. Στο πλαίσιο του διαλόγου της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»[120], η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τονίζει ότι πρέπει να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες για να επιτευχθεί η ένταξη των Ρομά και ότι τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και κάθε κράτος μέλος φέρουν κοινή ευθύνη για την επίτευξη του στόχου αυτού[121].

Η ελάχιστη ή μηδενική πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία και των ηλικιωμένων σε αγαθά και υπηρεσίες θεωρείται επίσης μορφή διάκρισης από την πλειονότητα των Ευρωπαίων[122]. Σε έναν κόσμο που καθίσταται καθημερινά ολοένα και περισσότερο ψηφιοποιημένος[123], η προώθηση της **συνδεσιμότητας** για όλους τους πολίτες της ΕΕ αποτελεί βασική προτεραιότητα της Επιτροπής στο πλαίσιο του ψηφιακού θεματολογίου 2020 και της στρατηγικής για την ψηφιακή ενιαία αγορά. Είναι σημαντικό οι διαδικτυακές υπηρεσίες για τους πολίτες να συνοδεύονται εξ ορισμού από δίχτυα ασφαλείας για τους πολίτες της ΕΕ που βρίσκονται σε ευάλωτη θέση[124].

Προτεραιότητες για την περίοδο 2017–19:
Ενίσχυση της ασφάλειας και προώθηση της ισότητας

Η Επιτροπή:

1. Το πρώτο τρίμηνο του 2017, θα ολοκληρώσει τη μελέτη για τις επιλογές πολιτικής της ΕΕ για τη βελτίωση της ασφάλειας **των δελτίων ταυτότητας και των εγγράφων διαμονής** των πολιτών της ΕΕ που κατοικούν σε άλλο κράτος μέλος, καθώς και των μελών των οικογενειών τους τα οποία είναι υπήκοοι τρίτων χωρών[125]. Η Επιτροπή θα αξιολογήσει τις επόμενες ενέργειες, τις επιλογές και τις επιπτώσεις τους ενόψει μιας πιθανής νομοθετικής πρωτοβουλίας έως το τέλος του 2017.

2. Το 2017 θα αξιολογήσει τρόπους εκσυγχρονισμού των κανόνων σχετικά με τα **προσωρινά ταξιδιωτικά έγγραφα για τους μη αντιπροσωπευόμενους πολίτες της ΕΕ**, συμπεριλαμβανομένων των χαρακτηριστικών ασφαλείας του κοινού μορφότυπου της ΕΕ, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι πολίτες μπορούν να ασκούν αποτελεσματικά το δικαίωμα προξενικής προστασίας.

3. Θα διεξαγάγει το 2017 **εκστρατεία σχετικά με τη βία κατά των γυναικών** και θα στηρίξει ενεργά την προσχώρηση της Ένωσης στη **Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης** μαζί με τα κράτη μέλη, ενώ θα υποβάλει επίσης προτάσεις για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της **εξισορρόπησης επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής** που αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενες οικογένειες.

4. Θα προβεί σε ενέργειες για τη βελτίωση της κοινωνικής αποδοχής των **ατόμων ΛΟΑΔΜ** σε ολόκληρη την ΕΕ υλοποιώντας τον κατάλογο των δράσεων για την προώθηση της ισότητας για τα άτομα ΛΟΑΔΜ και θα στηρίξει ενεργά την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων σχετικά με την προτεινόμενη οριζόντια **οδηγία για την καταπολέμηση των διακρίσεων**[126].

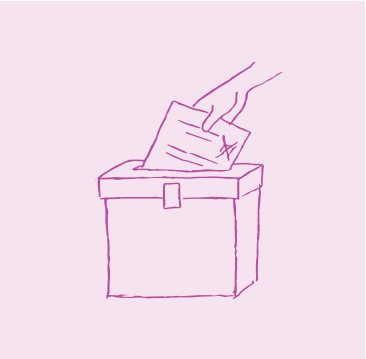

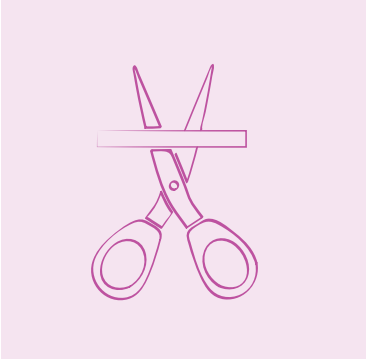

Συμπέρασμα

Για την κατάρτιση της παρούσας έκθεσης, η Επιτροπή άντλησε στοιχεία από τις εμπειρίες και τις απόψεις των Ευρωπαίων πολιτών, όπως εκφράστηκαν στις ευρείες διαβουλεύσεις που συνέβαλαν στη διαμόρφωσή της, και αφουγκράστηκε τις ανάγκες τους και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν στην καθημερινή τους ζωή κατά την άσκηση των δικαιωμάτων τους ως πολίτες της ΕΕ. Στη βάση αυτή, ανέπτυξε τις προτεραιότητές της για την περίοδο 2017–2019, με στόχο να διασφαλιστεί σε μεγαλύτερο βαθμό ότι οι πολίτες θα είναι σε θέση να απολαύουν πλήρως των ενωσιακών τους δικαιωμάτων και των πρακτικών οφελών που προσφέρει η ΕΕ.

Η ευαισθητοποίηση για τα κοινά και η δημοκρατική συμμετοχή των πολιτών της Ένωσης αποτελούν καίρια στοιχεία, ιδίως ενόψει των επόμενων ευρωπαϊκών εκλογών. Η Επιτροπή πιστεύει ότι θα πρέπει να ληφθούν περαιτέρω μέτρα για την εμβάθυνση του δημοκρατικού βίου της Ένωσης.

Οι εργασίες της Επιτροπής σχετικά με την ιθαγένεια της ΕΕ θα συνεχίσουν να εστιάζουν στους βασικούς τομείς που επηρεάζουν με πιο άμεσο τρόπο την ευημερία των Ευρωπαίων πολιτών:

- ενίσχυση της θέσης των πολιτών μέσω της ενημέρωσης, της παροχής συμβουλών και της δημοκρατικής συμμετοχής·
- προστασία των πολιτών, διασφάλιση της ισότιμης μεταχείρισής τους στην ΕΕ και παροχή άμεσης στήριξης· και
- απλούστευση της καθημερινής τους ζωής με την παροχή εύκολης διαδικτυακής πρόσβασης σε ενημέρωση, συνδρομή, υπηρεσίες επίλυσης προβλημάτων και διαδικτυακές διαδικασίες, με τη μείωση της γραφειοκρατίας, με την παροχή προστασίας στους πολίτες ως καταναλωτές, εργαζόμενους και σπουδαστές, και με την εξάλειψη άλλων εμποδίων στην απόλαυση των δικαιωμάτων τους.

Η διαμόρφωση και υλοποίηση του θεματολογίου αυτού δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο από την Επιτροπή αλλά απαιτεί συλλογική προσπάθεια από την Ένωση στο σύνολό της.

Η Επιτροπή δεσμεύεται πλήρως να καταστήσει την ιθαγένεια της ΕΕ πραγματικότητα στην πράξη και θα συνεργαστεί με τα άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ, τα κράτη μέλη, τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, την κοινωνία των πολιτών και, το σημαντικότερο, με τους ίδιους τους πολίτες για την επίτευξη του στόχου αυτού.

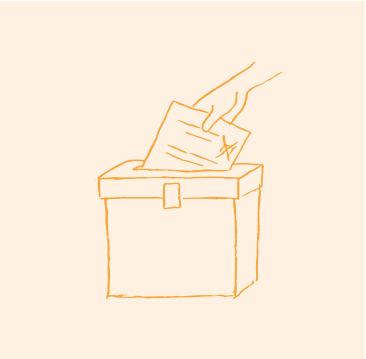

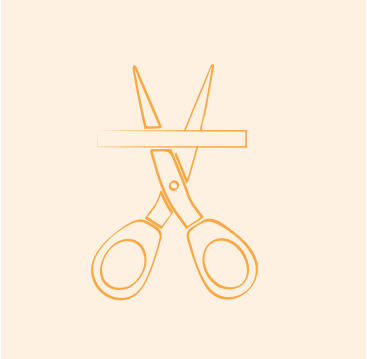

Παράρτημα

Συνέχεια που δόθηκε στην έκθεση 2013 για την ιθαγένεια της ΕΕ: πρόοδος που έχει σημειωθεί ως προς την υλοποίηση δώδεκα δράσεων

Στην έκθεση 2013 για την ιθαγένεια της ΕΕ η Επιτροπή καθόρισε δώδεκα δράσεις για τη βελτίωση της ζωής των πολιτών της ΕΕ και την περαιτέρω άρση των εμποδίων που τους στερούν την απόλαυση των ενωσιακών τους δικαιωμάτων.

Στο παρόν παράρτημα παρουσιάζονται οι κύριες δράσεις τις οποίες ανέλαβε η Επιτροπή για την εκπλήρωση των δεσμεύσεών της του 2013.

Δράση 1

Αναθεώρηση του κανονισμού για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας προκειμένου να διευκολυνθούν οι πολίτες στην αναζήτηση εργασίας σε άλλη χώρα της ΕΕ

Οι ενωσιακοί κανόνες συντονισμού των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας προστατεύουν τα δικαιώματα κοινωνικής ασφάλισης των πολιτών όταν μετακινούνται σε άλλο κράτος μέλος. Για παράδειγμα, οι κανόνες εξασφαλίζουν ότι ένα άτομο μπορεί να είναι ασφαλισμένο μόνο σε μία χώρα σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή, ότι οι περίοδοι ασφάλισής του μπορούν να προστίθενται σε περιόδους ασφάλισης που έχουν πραγματοποιηθεί σε άλλη χώρα και ότι οι παροχές μπορούν να καταβάλλονται σε άλλη χώρα της ΕΕ.

Αφού έλαβε τις απόψεις του κοινού μέσω δύο διαβουλεύσεων (από τον Δεκέμβριο του 2012 έως τον Μάρτιο του 2013 και από τον Ιούλιο έως τον Οκτώβριο του 2015), η Επιτροπή πρότεινε στις 13 Δεκεμβρίου 2016 την αναθεώρηση των κανονισμών για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας[127], προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι κανόνες αυτοί εξακολουθούν να είναι κατάλληλοι για τον σκοπό τους, σαφείς και δίκαιοι, καθώς και ότι συμβάλλουν στη δημιουργία μιας βαθύτερης, περισσότερο λειτουργικής και δικαιότερης ευρωπαϊκής αγοράς εργασίας. Χάρη στην αναθεώρηση τα κράτη μέλη θα είναι σε θέση να αποτρέπουν και να καταπολεμούν αποτελεσματικότερα την απάτη ή την κατάχρηση, διασφαλίζοντας παράλληλα τη μη παρεμπόδιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων. Με τον τρόπο αυτόν, η εν λόγω πρωτοβουλία διευκολύνει την άσκηση του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών διασφαλίζοντας την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα του συντονισμού των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας

Στο πλαίσιο της αναθεώρησης επικαιροποιούνται οι κανόνες συντονισμού όσον αφορά τα επιδόματα ανεργίας, τη μακροχρόνια περίθαλψη, την πρόσβαση των οικονομικά ανενεργών πολιτών σε κοινωνικές παροχές και την απόσπαση εργαζομένων. Βάσει της πρότασης, τα άτομα που αναζητούν εργασία μπορούν να μεταφέρουν το επίδομα ανεργίας τους σε άλλο κράτος μέλος για τουλάχιστον 6 μήνες, αντί της περιόδου 3 μηνών που ισχύει επί του παρόντος. Με τον τρόπο αυτόν, θα έχουν περισσότερες πιθανότητες να βρουν εργασία, ενώ παράλληλα θα διευκολυνθεί η αντιμετώπιση της ανεργίας και των αναντιστοιχιών δεξιοτήτων σε επίπεδο ΕΕ. Ο νέος αυτός κανόνας θα συνδυαστεί με έναν μηχανισμό ενισχυμένης συνεργασίας για τη στήριξη των ατόμων που αναζητούν εργασία, αυξάνοντας έτσι τις πιθανότητες επανένταξής τους στην αγορά εργασίας.

Δράση 2

Παροχή βοήθειας στους νέους της ΕΕ για να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους και να εισέλθουν στην αγορά εργασίας μέσω της ανάπτυξης ενός ποιοτικού πλαισίου για τις περιόδους πρακτικής άσκησης

Τον Μάρτιο του 2014 το Συμβούλιο, επί τη βάσει πρότασης της Επιτροπής, ενέκρινε ένα πλαίσιο ποιότητας για τις περιόδους πρακτικής άσκησης[128], προκειμένου να επιτρέψει στους ασκούμενους να αποκτήσουν επαγγελματική πείρα υψηλής ποιότητας υπό ασφαλείς και θεμιτές συνθήκες, καθώς και για να αυξήσει τις πιθανότητές τους να βρουν μια ποιοτική θέση εργασίας. Η Επιτροπή προέβη σε διαβούλευση με ευρύ φάσμα ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων μικρών επιχειρήσεων, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το πλαίσιο δεν θα είναι ούτε υπερβολικά περιοριστικό ούτε υπερβολικά επαχθές. Το πλαίσιο αυτό αυξάνει τη διαφάνεια όσον αφορά τις συνθήκες των περιόδων πρακτικής άσκησης, π.χ. με την απαίτηση να βασίζονται οι περίοδοι πρακτικής άσκησης σε σχετική γραπτή συμφωνία. Η Επιτροπή παρακολουθεί την εφαρμογή του πλαισίου σε όλα τα κράτη μέλη.

Επιπλέον, προκειμένου να στηρίξει τους νεαρούς πολίτες της ΕΕ να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους και να εισέλθουν στην αγορά εργασίας, η Επιτροπή δημιούργησε τον δικτυακό τόπο «Η πρώτη σου δουλειά μέσω του EURES». Σκοπός της αρχικής φάσης του προγράμματος «Η πρώτη σου δουλειά μέσω του EURES» είναι η βελτίωση της διασυνοριακής κινητικότητας για 5 000 άτομα[129]. Ο εν λόγω δικτυακός τόπος θα συνδράμει νέους ηλικίας 18–35 ετών από τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο στην αναζήτηση εργασίας, πρακτικής άσκησης ή μαθητείας σε άλλη χώρα. Επιπλέον, οι εργοδότες θα είναι σε θέση να βρουν κατάλληλους υποψηφίους σε άλλη χώρα της ΕΕ για κενές θέσεις εργασίας τις οποίες δυσκολεύονται να καλύψουν.

Δράση 3

Αναζήτηση λύσεων για την άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν οι πολίτες της ΕΕ και τα μέλη των οικογενειών τους που ζουν σε άλλη χώρα της ΕΕ από τη δική τους σε σχέση με τα έγγραφα ταυτότητας και διαμονής που εκδίδονται από τα κράτη μέλη

Στα τέλη του 2015 η Επιτροπή δρομολόγησε ολοκληρωμένη μελέτη σχετικά με τα έγγραφα ταυτότητας και διαμονής που εκδίδονται από τα κράτη μέλη για τους υπηκόους τους, καθώς και για μετακινούμενους πολίτες της ΕΕ και για τα μέλη των οικογενειών τους που κατοικούν στην επικράτειά τους[130].

Στις 8 Δεκεμβρίου 2016 η Επιτροπή εξέδωσε σχέδιο δράσης για την ασφάλεια των εγγράφων στο οποίο καθορίζονται συγκεκριμένες δράσεις για τη βελτίωση της ασφάλειας των ταξιδιωτικών εγγράφων, συμπεριλαμβανομένης της ασφάλειας των εθνικών δελτίων ταυτότητας που εκδίδονται από τα κράτη μέλη, καθώς και των εγγράφων διαμονής για υπηκόους της ΕΕ που κατοικούν σε άλλο κράτος μέλος και για τα μέλη των οικογενειών τους[131].

Δράση 4

Προώθηση της βέλτιστης φορολογικής πρακτικής σε διασυνοριακές καταστάσεις και εξασφάλιση της ορθής εφαρμογής της νομοθεσίας της ΕΕ, ούτως ώστε οι Ευρωπαίοι πολίτες που μετακινούνται ή αναπτύσσουν διασυνοριακές δραστηριότητες να αντιμετωπίζουν ευκολότερα τα διάφορα φορολογικά καθεστώτα

Προκειμένου να προσδιοριστεί αν οι πολίτες της ΕΕ αντιμετωπίζουν φορολογικά προβλήματα όταν μετακινούνται ή αναπτύσσουν διασυνοριακές δραστηριότητες, και ποια είναι τα προβλήματα αυτά, η Επιτροπή δρομολόγησε μελέτες ώστε να εξεταστούν οι τρέχουσες διασυνοριακές διοικητικές πρακτικές των κρατών μελών[132], καθώς και να μελετηθεί αν και σε ποιον βαθμό οι φορολογούμενοι που αναπτύσσουν διασυνοριακές δραστηριότητες αντιμετωπίζουν υψηλότερο κόστος φορολογικής συμμόρφωσης σε σχέση με τους φορολογούμενους που αναπτύσσουν δραστηριότητες εντός ενός μόνο κράτους μέλους[133]. Επιπλέον, η Επιτροπή συγκρότησε ομάδα εμπειρογνωμόνων του ιδιωτικού τομέα με σκοπό την εξέταση των διασυνοριακών προβλημάτων στους τομείς της φορολογίας φυσικών προσώπων και του φόρου κληρονομίας και την εξεύρεση πιθανών λύσεων. Η ομάδα δημοσίευσε τα πορίσματά της σε δύο εκθέσεις[134]. Ως κυριότερα προβλήματα στις διασυνοριακές καταστάσεις επισημάνθηκαν η διπλή φορολόγηση, η διοικητική πολυπλοκότητα στην περίπτωση που εμπλέκονται δύο ή περισσότερες φορολογικές αρχές, οι δυσκολίες απόκτησης επαρκών πληροφοριών από τις διάφορες εμπλεκόμενες φορολογικές αρχές και οι διακρίσεις. Η Επιτροπή μπορεί και θα συνεχίσει να λαμβάνει νομικά μέτρα για την αντιμετώπιση των προβλημάτων φορολογικών διακρίσεων. Θα προωθήσει ρεαλιστικούς τρόπους αντιμετώπισης των προβλημάτων αυτών, μεταξύ άλλων με την ενθάρρυνση της χρήσης των υφιστάμενων εργαλείων επίλυσης προβλημάτων της εσωτερικής αγοράς, όπως το SOLVIT, ενθαρρύνοντας την ευρύτερη υιοθέτηση των βέλτιστων διασυνοριακών φορολογικών πρακτικών, καθώς και την αποτελεσματικότερη συνεργασία μεταξύ των φορολογικών διοικήσεων και των φορολογουμένων, προκειμένου ειδικότερα να διασφαλιστεί ότι οι φορολογούμενοι διαθέτουν επαρκείς πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους.

Δράση 5

Δημιουργία «βάθρου πληροφοριών για τα οχήματα» το οποίο θα διευκολύνει την αναγνώριση των πιστοποιητικών τεχνικού ελέγχου, καθιστώντας ευκολότερα και ασφαλέστερα για τους πολίτες τα ταξίδια σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ

Η οδηγία 2014/45/ΕΕ για τον περιοδικό τεχνικό έλεγχο των μηχανοκίνητων οχημάτων και των ρυμουλκουμένων τους τέθηκε σε ισχύ στις 3 Απριλίου 2014[135]. Στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων για τον τεχνικό έλεγχο των οχημάτων, εκδόθηκαν δύο ακόμη οδηγίες: η οδηγία 2014/46/ΕΕ σχετικά με τα έγγραφα κυκλοφορίας οχημάτων, βάσει της οποίας τα δεδομένα των ταξινομημένων οχημάτων πρέπει να τηρούνται σε ηλεκτρονικό μητρώο, ενώ επίσης αναστέλλεται η άδεια χρήσης στο οδικό δίκτυο οχήματος το οποίο συνιστά άμεσο κίνδυνο για την οδική ασφάλεια• και η οδηγία 2014/47/ΕΕ σχετικά με την τεχνική οδική επιθεώρηση των οχημάτων επαγγελματικής χρήσεως, στο πλαίσιο της οποίας δημιουργείται προφίλ κινδύνου των επιχειρήσεων εκμετάλλευσης, ρυθμίζονται καλύτερα οι τεχνικές οδικές επιθεωρήσεις (εξαιρουμένης κάθε διακριτικής μεταχείρισης λόγω της ιθαγένειας του οδηγού ή λόγω της χώρας στην οποία είναι ταξινομημένο το όχημα) και προβλέπονται οδικοί έλεγχοι της ασφαλούς στοιβασίας του φορτίου.

Δράση 6

Διευκόλυνση της κινητικότητας των ατόμων με αναπηρία στο εσωτερικό της ΕΕ μέσω της υποστήριξης, το 2014, της ανάπτυξης αμοιβαία αναγνωρισμένης κάρτας αναπηρίας της ΕΕ, προκειμένου να εξασφαλίζεται η ίση πρόσβαση σε ορισμένες ειδικές παροχές στο εσωτερικό της ΕΕ (κυρίως στους τομείς των συγκοινωνιών, του τουρισμού, του πολιτισμού και των δραστηριοτήτων αναψυχής)

Το ποσοστό απασχόλησης μεταξύ των ατόμων με αναπηρία είναι χαμηλό (επί του παρόντος ανέρχεται στο 48 % περίπου), ενώ το ένα τρίτο των ατόμων αυτών αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας. Επίσης, τα άτομα με αναπηρία αντιμετωπίζουν πρακτικά προβλήματα όταν ταξιδεύουν σε άλλη χώρα της ΕΕ διότι, για παράδειγμα, δεν αναγνωρίζεται σε όλες τις περιπτώσεις η κάρτα ή η κατάσταση αναπηρίας τους. Η Επιτροπή προώθησε, ως εκ τούτου, το έργο για την ευρωπαϊκή κάρτα αναπηρίας προκειμένου να υποστηριχθεί η αμοιβαία αναγνώριση της κατάστασης αναπηρίας. Σε ειδική μελέτη (2010), το ακαδημαϊκό δίκτυο Ευρωπαίων εμπειρογνωμόνων σε θέματα αναπηρίας κατέδειξε την ποικιλομορφία των παροχών που χορηγούνται στα κράτη μέλη βάσει διαφορετικών κριτηρίων επιλεξιμότητας.

Σε ένα πρώτο στάδιο, η Επιτροπή διέθεσε 1,5 εκατ. EUR στα κράτη μέλη και δρομολόγησε πρόσκληση υποβολής σχεδίων το 2015 με στόχο να διευκολυνθεί η δημιουργία μιας αμοιβαία

αναγνωρισμένης ευρωπαϊκής κάρτας αναπηρίας και των σχετικών με αυτήν παροχών[136]. Παρέχει επίσης χρηματοδοτική στήριξη στα δεκαπέντε συμμετέχοντα κράτη μέλη και έχει δρομολογήσει διάφορα στάδια της κάρτας. Για το έργο υπέβαλαν αίτηση και επιλέχθηκαν οκτώ χώρες: το Βέλγιο, η Κύπρος, η Εσθονία, η Φινλανδία, η Ιταλία, η Μάλτα, η Σλοβενία και η Ρουμανία. Τα έργα ξεκίνησαν τον Φεβρουάριο του 2016 και θα έχουν διάρκεια 18 μηνών.

Η κάρτα αναπηρίας της ΕΕ, η οποία θα έχει κοινό σχέδιο, θα διασφαλίζει την ίση πρόσβαση σε ορισμένες ειδικές παροχές, κυρίως στους τομείς του πολιτισμού, της ψυχαγωγίας, του αθλητισμού και των μεταφορών. Η κάρτα θα αναγνωρίζεται αμοιβαία μεταξύ των χωρών της ΕΕ που συμμετέχουν στο σύστημα, σε εθελοντική βάση. Η κάρτα δεν επιφέρει αλλαγές στα εθνικά κριτήρια ή στους κανόνες επιλεξιμότητας. Τα κράτη μέλη διατηρούν τη διακριτική ευχέρεια να αποφασίζουν ποιος είναι επιλέξιμος για την κάρτα, χρησιμοποιώντας τον εθνικό ορισμό της αναπηρίας, καθώς και να καθορίζουν τη διαδικασία έκδοσης.

Δράση 7

Υποβολή πρότασης για μια δέσμη νομικών πράξεων με στόχο την περαιτέρω ενίσχυση των δικονομικών δικαιωμάτων των πολιτών όταν είναι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών, λαμβανομένης υπόψη της ιδιαίτερης κατάστασης των παιδιών και των ευάλωτων πολιτών

Στις 27 Νοεμβρίου 2013 η Επιτροπή θέσπισε δέσμη πέντε μέτρων για την περαιτέρω ενίσχυση των δικονομικών εγγυήσεων για τους πολίτες στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών. Οι τρεις οδηγίες που προτάθηκαν από την Επιτροπή εκδόθηκαν το 2016:

- Η οδηγία σχετικά με το τεκμήριο αθωότητας ορίζει κοινά πρότυπα για την αρχή αυτή και το δικαίωμα παράστασης του κατηγορουμένου στη δίκη του[137].

- Η οδηγία σχετικά με τις ειδικές δικονομικές εγγυήσεις για τα παιδιά στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών θα βελτιώσει σημαντικά τα ευρωπαϊκά πρότυπα για τη δικαιοσύνη ανηλίκων[138].

- Η οδηγία σχετικά με τη δικαστική αρωγή θα διασφαλίσει το δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο και για όσους δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να πληρώσουν δικηγόρο, ειδικότερα κατά τα αρχικά στάδια της διαδικασίας, όταν οι ύποπτοι ανακρίνονται από την αστυνομία[139].

Η υλοποίηση από τα κράτη μέλη βρίσκεται σε εξέλιξη.

Η Επιτροπή εξέδωσε επίσης δύο συστάσεις όσον αφορά, αφενός, τις δικονομικές εγγυήσεις για ευάλωτα πρόσωπα που είναι ύποπτοι στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών (2013/C 378/02) και, αφετέρου, τη νομική συνδρομή σε ποινικές διαδικασίες (2013/C 378/03).

Δράση 8

Αναθεώρηση της ευρωπαϊκής διαδικασίας μικροδιαφορών για να διευκολυνθεί η επίλυση διαφορών σχετικά με αγορές σε άλλη χώρα της ΕΕ

Τον Νοέμβριο του 2013 η Επιτροπή πρότεινε τη βελτίωση της ευρωπαϊκής διαδικασίας επίλυσης μικροδιαφορών με στόχο την καλύτερη προστασία και ενημέρωση των πολιτών της ΕΕ οι οποίοι εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν προβλήματα όταν πραγματοποιούν αγορές μέσω διαδικτύου[140].

Ο νέος κανονισμός, ο οποίος εκδόθηκε στα τέλη του 2015 και θα αρχίσει να ισχύει τον Ιούλιο του 2017[141], επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής της ευρωπαϊκής διαδικασίας επίλυσης μικροδιαφορών σε απαιτήσεις αξίας έως 5 000 EUR. Οι αλλαγές αυτές, καθώς και άλλες αλλαγές, θα μετατρέψουν την ευρωπαϊκή διαδικασία επίλυσης μικροδιαφορών σε ένα ταχύτερο και φθηνότερο εργαλείο για την επιβολή των δικαιωμάτων των καταναλωτών και για τη διασυνοριακή είσπραξη οφειλών.

Δράση 9

Ανάπτυξη υποδείγματος για την επιγραμμική παρουσίαση βασικών απαιτήσεων ώστε οι πληροφορίες για τα ψηφιακά προϊόντα να είναι πιο σαφείς και πιο εύκολα συγκρίσιμες και δρομολόγηση ειδικής ενημερωτικής εκστρατείας σε όλη την ΕΕ για τα δικαιώματα των καταναλωτών

Μέσω της εκστρατείας ενημέρωσης για τα δικαιώματα του καταναλωτή[142], η Επιτροπή ενημέρωσε τους πολίτες για τα δικαιώματά τους βάσει του δικαίου της ΕΕ για την προστασία των καταναλωτών, καθώς και για το πού μπορούν να αναζητήσουν περισσότερες πληροφορίες, συμβουλές ή βοήθεια σε περίπτωση που έχουν απορίες ή τυχόν προβλήματα (διαδικτυακή πύλη «Η Ευρώπη σου»[143], ECC-Net κ.λπ.). Η εκστρατεία, η οποία διήρκεσε από την άνοιξη του 2014 έως τον Μάρτιο του 2016, αποσκοπούσε στην αύξηση των γενικών γνώσεων των καταναλωτών σχετικά με τα δικαιώματά τους σε επίπεδο ΕΕ. Δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην οδηγία για τα δικαιώματα των καταναλωτών[144], στην οδηγία για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές[145], στην οδηγία σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων[146] και στην οδηγία σχετικά με την πώληση και τις εγγυήσεις καταναλωτικών αγαθών[147].

Δράση 10

Λήψη μέτρων για να εξασφαλιστεί ότι οι τοπικές διοικητικές υπηρεσίες είναι εφοδιασμένες με τα κατάλληλα εργαλεία ώστε να κατανοούν πλήρως τα δικαιώματα της ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών της ΕΕ

Η Επιτροπή θέτει σε εφαρμογή ένα εργαλείο ηλεκτρονικής εκμάθησης σχετικά με το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας στην ΕΕ. Το εργαλείο αυτό, το οποίο έχει αναπτυχθεί σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, θα καταστεί διαθέσιμο σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ. Πρόκειται να βοηθήσει τις υπηρεσίες εξυπηρέτησης πολιτών, οι οποίες διαδραματίζουν βασικό ρόλο στην εφαρμογή των δικαιωμάτων ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών της ΕΕ, και κυρίως τις τοπικές διοικήσεις, να κατανοήσουν καλύτερα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που συνδέονται με το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών της ΕΕ και, συνεπώς, να βελτιώσουν την πρακτική εφαρμογή των κανόνων της ΕΕ. Αυτή η βελτίωση της εφαρμογής αναμένεται να οδηγήσει σε μείωση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι πολίτες της ΕΕ και οι οικογένειές τους όταν εγκαθίστανται σε άλλη χώρα της ΕΕ, όσον αφορά τα δικαιώματα διαμονής τους, τις παροχές κοινωνικής πρόνοιας, τις διακρίσεις, την πρόσβαση στην εκπαίδευση κ.λπ.

Οι τοπικές διοικήσεις θα είναι σε θέση να αποκτούν γνώσεις και να δοκιμάζουν τις γνώσεις τους όσον αφορά τα δικαιώματα και τις διαδικασίες που ορίζονται στο δίκαιο της ΕΕ σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία, συμπεριλαμβανομένης της οδηγίας 2004/38/ΕΚ. Τα κράτη μέλη μπορούν να προσθέτουν πληροφορίες τις οποίες θεωρούν σημαντικές όσον αφορά τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο και την εφαρμογή των κανόνων.

Δράση 11

Να καταστεί σαφέστερο και ευκολότερο για τους πολίτες να γνωρίζουν πού πρέπει να αποταθούν για να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους με την παροχή φιλικής προς τους χρήστες καθοδήγησης στον κεντρικό δικτυακό τόπο Europa

Η Επιτροπή δημιούργησε ένα διαδικτυακό εργαλείο[148] στον κεντρικό δικτυακό τόπο Europa προκειμένου να καθοδηγούνται οι πολίτες προς την καταλληλότερη υπηρεσία που μπορεί να τους βοηθήσει στην επίλυση του προβλήματός τους. Αυτό μπορεί να γίνεται σε επίπεδο ΕΕ (υπηρεσίες παροχής συνδρομής ή θεσμικά όργανα της ΕΕ), σε εθνικό επίπεδο ή σε τοπικό επίπεδο[149].

Το νέο αυτό εργαλείο είναι πλέον έτοιμο να ανταποκρίνεται σε συγκεκριμένες ανάγκες ή ερωτήσεις των πολιτών. Για παράδειγμα, οι πολίτες μπορούν να λαμβάνουν καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να εξασφαλίσουν ότι μια δημόσια αρχή σε άλλη

χώρα της ΕΕ θα σεβαστεί τα ενωσιακά τους δικαιώματα, τα δικαιώματα κοινωνικής ασφάλισης (συμπεριλαμβανομένων των οικογενειακών επιδομάτων, της επείγουσας υγειονομικής περίθαλψης και των συντάξεων) και τα δικαιώματα διαμονής, καθώς και σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών τους προσόντων, την ταξινόμηση των οχημάτων τους και την ανταλλαγή των αδειών οδήγησής τους. Οι πολίτες μπορούν επίσης να λαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματά τους ως καταναλωτές[150], να λαμβάνουν βοήθεια εάν αντιμετωπίζουν διακρίσεις, όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να διαμαρτυρηθούν για άδικη μεταχείριση από όργανο της ΕΕ, να καταγγείλουν παραβίαση του δικαίου της ΕΕ από εθνικές αρχές ή να λάβουν προξενική συνδρομή όταν βρίσκονται σε χώρα εκτός της ΕΕ στην οποία η δική τους χώρα δεν διαθέτει διπλωματική αποστολή[151]. Το 2015 η ιστοσελίδα είχε 11 079 επισκέπτες, αριθμός που αντιστοιχούσε σε αύξηση της τάξης του 86,6 % σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.

Η Επιτροπή προσφέρει ήδη φιλικές προς τον χρήστη πληροφορίες σε πολλές γλώσσες σχετικά με τα δικαιώματα των πολιτών της ΕΕ[152] και καταβάλλει προσπάθειες προκειμένου να καταστεί ευκολότερη η εύρεση πληροφοριών στις ιστοσελίδες της, καθώς και προκειμένου να βοηθήσει τους πολίτες να κατανοήσουν καλύτερα τι κάνει. Επί του παρόντος υλοποιεί το πρόγραμμά της για τον ψηφιακό μετασχηματισμό[153], στόχος του οποίου είναι η παρουσίαση των σχετικών πληροφοριών με τρόπο φιλικό προς τον χρήστη.

Δράση 12 (1)

Προαγωγή της ενημέρωσης των πολιτών της ΕΕ σχετικά με τα δικαιώματά τους που απορρέουν από την ιθαγένεια της ΕΕ, και ιδίως τα εκλογικά τους δικαιώματα, δημοσιεύοντας, την ημέρα της Ευρώπης, τον Μάιο του 2014, έναν οδηγό ο οποίος θα παρουσιάζει τα δικαιώματα αυτά της ΕΕ με σαφή και απλή γλώσσα

Το 2014 η Επιτροπή εξέδωσε το εγχειρίδιο «*Γνωρίζετε ότι... Τα 10 δικαιώματα στην ΕΕ με μια ματιά*»[154], καθώς και μια νέα ενημερωμένη έκδοση του φυλλαδίου «*Η Ευρώπη σου – Τα δικαιώματά σου*» σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ, προκειμένου να αυξηθούν οι γνώσεις των πολιτών και η επίγνωση των δικαιωμάτων τους ως πολιτών της ΕΕ[155]. Οι δημοσιεύσεις αυτές έχουν διανεμηθεί ευρέως, μεταξύ άλλων μέσω των αντιπροσωπειών της Επιτροπής και των κέντρων πληροφόρησης του δικτύου Europe Direct. Εξηγούν σε γλώσσα φιλική προς τον αναγνώστη ορισμένα από τα ειδικά δικαιώματα των πολιτών της ΕΕ, όπως η δυνατότητα επιστροφής ελαττωματικών αγαθών που παραγγέλθηκαν ηλεκτρονικά, το χαμηλό κόστος περιαγωγής ή η αποζημίωση για πτήσεις που ακυρώνονται. Παρουσιάζονται πραγματικές καταστάσεις, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής στις ευρωπαϊκές και τις τοπικές εκλογές, της δυνατότητας των πολιτών να εκφράζονται και να ασκούν το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας, του δικαιώματός τους να λαμβάνουν αναγκαία υγειονομική περίθαλψη σε οποιαδήποτε χώρα

της ΕΕ, καθώς και των δικαιωμάτων τους ως καταναλωτών και ταξιδιωτών. Εξηγούν επίσης τον τρόπο επικοινωνίας με την ΕΕ στη γλώσσα σας και τη λήψη πληροφοριών και βοήθειας σχετικά με τα ενωσιακά σας δικαιώματα.

Δράση 12 (2)

Διατύπωση προτάσεων για εποικοδομητικούς τρόπους με τους οποίους οι πολίτες της ΕΕ που ζουν σε άλλη χώρα της ΕΕ θα μπορούν να συμμετέχουν πλήρως στο δημοκρατικό βίο της ΕΕ διατηρώντας το δικαίωμα ψήφου τους στις εθνικές εκλογές στη χώρα καταγωγής τους

Σε πέντε κράτη μέλη (Δανία, Ιρλανδία, Κύπρος, Μάλτα και Ηνωμένο Βασίλειο) προβλέπονται επί του παρόντος κανόνες βάσει των οποίων οι πολίτες ενδέχεται να απολέσουν το δικαίωμα ψήφου στις εθνικές εκλογές απλώς και μόνον επειδή άσκησαν το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας στην ΕΕ. Παρότι σύμφωνα με τις Συνθήκες της ΕΕ τα κράτη μέλη είναι αρμόδια να καθορίζουν ποιος μπορεί να επωφεληθεί από το δικαίωμα ψήφου στις εθνικές εκλογές, οι πρακτικές στέρησης του δικαιώματος ψήφου μπορούν να επηρεάσουν αρνητικά τα δικαιώματα της ΕΕ σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία.

Στις 29 Ιανουαρίου 2014 η Επιτροπή εξέδωσε σύσταση[156] με την οποία κλήθηκαν τα εν λόγω κράτη μέλη να παράσχουν στους υπηκόους τους που ασκούν το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας τη δυνατότητα να διατηρήσουν το δικαίωμα ψήφου στις εθνικές εκλογές εφόσον επιδεικνύουν συνεχές ενδιαφέρον για την πολιτική ζωή της χώρας τους, μεταξύ άλλων και μέσω της υποβολής αίτησης παραμονής στους εκλογικούς καταλόγους. Η Επιτροπή συνέστησε επίσης σε αυτά τα κράτη μέλη να ενημερώσουν τους πολίτες τους με έγκαιρο και κατάλληλο τρόπο σχετικά με τις συνθήκες και τις πρακτικές λεπτομέρειες για τη διατήρηση του δικαιώματος ψήφου τους στις εθνικές εκλογές. Συνεχίζει να παρακολουθεί την κατάσταση σε αυτά τα κράτη μέλη.

Δράση 12 (3)

Διερεύνηση τρόπων ενίσχυσης και ανάπτυξης του ευρωπαϊκού δημόσιου χώρου

Η Επιτροπή χρηματοδοτεί και συγχρηματοδοτεί την παραγωγή ή διάδοση προϊόντων πολυμέσων (ραδιόφωνο, τηλεόραση, διαδίκτυο κ.λπ.) σε διάφορες γλώσσες μέσω των ευρωπαϊκών μέσων ενημέρωσης –σεβόμενη πλήρως την εκδοτική ανεξαρτησία των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών– σε σύμπραξη με ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς, όπως το Euronews. Παράγει επίσης και μεταδίδει ευρωπαϊκά προγράμματα σε έξι διαφορετικές γλώσσες και χρηματοδοτεί περιοδικά με θέμα την ΕΕ.

Υποσημειώσεις

1. Δημόσια διαβούλευση σχετικά με την ιθαγένεια της ΕΕ, τις κοινές αξίες, τα δικαιώματα και τη δημοκρατική συμμετοχή, η οποία δρομολογήθηκε από την Επιτροπή στις 14 Σεπτεμβρίου 2015 («Δημόσια διαβούλευση του 2015 σχετικά με την ιθαγένεια της ΕΕ»), http://ec.europa.eu/justice/citizen/document/files/2015_public_consultation_booklet_en.pdf.

2. Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 430 – Ιθαγένεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Οκτώβριος 2015 («Ευρωβαρόμετρο του 2015 για την ιθαγένεια της ΕΕ»).

3. Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 431 – Εκλογικά δικαιώματα – Νοέμβριος 2015 («Ευρωβαρόμετρο του 2015 για τα εκλογικά δικαιώματα»).

4. Κοινή ακρόαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Επιτροπής, της 15ης Μαρτίου 2016, με τίτλο «Union Citizenship in practice: our common values, rights and democratic participation» (Η ιθαγένεια της Ένωσης στην πράξη: οι κοινές μας αξίες, τα δικαιώματα και η δημοκρατική συμμετοχή)• βλέπε επίσης τη διάσκεψη για την ιθαγένεια της ΕΕ και τη δικαιοσύνη που διοργανώθηκε από την προεδρία του Λουξεμβούργου στις 14-15 Σεπτεμβρίου 2015 με τη στήριξη της Επιτροπής, http://www.eu2015lu.eu/en/agenda/2015/09/14-15-conf-cjue-citoyens/index.html. Βλέπε επίσης τη διάσκεψη σχετικά με την ιθαγένεια που διοργανώθηκε από κοινού από την Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών στο Οβιέδο τον Σεπτέμβριο του 2016: http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=34851.

5. Σε αυτές περιλαμβάνονται καταγγελίες και αιτήματα παροχής πληροφοριών από οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών καθώς και από πολίτες, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της διαδικτυακής πύλης «Η Ευρώπη σου», η οποία τον Δεκέμβριο του 2016 είχε λάβει συνολικά 210 000 αιτήματα.

6. Σύμφωνα με το Εαρινό Τακτικό Ευρωβαρόμετρο του 2016 σχετικά με την ιθαγένεια της ΕΕ («Τακτικό Ευρωβαρόμετρο του 2016 για την ιθαγένεια της ΕΕ»), το αίσθημα της ευρωπαϊκής ιθαγένειας βρίσκεται στο δεύτερο υψηλότερο επίπεδο που έχει σημειωθεί από το 2010, καταγράφοντας συνολικό ποσοστό 66 % (67 % στο Εαρινό Ευρωβαρόμετρο του 2015), 70 % μεταξύ των πολιτών ηλικίας κάτω των 50 ετών και 77 % μεταξύ των ατόμων ηλικίας 25 ετών και κάτω.

7. Jean-Claude Juncker, «Νέο ξεκίνημα για την Ευρώπη: Το πρόγραμμά μου για απασχόληση, ανάπτυξη, δικαιοσύνη και δημοκρατική αλλαγή (πολιτικές κατευθύνσεις για την επόμενη Ευρωπαϊκή Επιτροπή).

8. Jean-Claude Juncker, Ομιλία για την κατάσταση της Ένωσης 2016: Για μια καλύτερη Ευρώπη – Μια Ευρώπη που προστατεύει, ισχυροποιεί και αμύνεται (Στρασβούργο, 14 Σεπτεμβρίου 2016).

9. Έκθεση 2013 για την ιθαγένεια της ΕΕ (COM(2013) 269 final).

10. Βλέπε στο παράρτημα της έκθεσης τον πλήρη κατάλογο των δράσεων που έχουν αναληφθεί από το 2013.

11. Το 87 % γνωρίζει την ιδιότητα αυτή και το 78 % γνωρίζει πώς αποκτάται: Ευρωβαρόμετρο του 2015 για την ιθαγένεια της ΕΕ.

12. Τακτικό Ευρωβαρόμετρο του 2016 για την ιθαγένεια της ΕΕ.

13. Ευρωβαρόμετρο του 2015 για την ιθαγένεια της ΕΕ. Το 42 % των πολιτών θεωρούν ότι είναι αρκετά ή πολύ ενημερωμένοι σχετικά με τα δικαιώματά τους (αύξηση κατά 6 εκατοστιαίες μονάδες σε σύγκριση με το Ευρωβαρόμετρο του 2012 για την ιθαγένεια της ΕΕ).

14. Ό.π. Το 72 % γνωρίζει ότι οι πολίτες της ΕΕ έχουν το δικαίωμα, όταν βρίσκονται εκτός της ΕΕ, να αναζητούν βοήθεια από την πρεσβεία οποιασδήποτε χώρας της ΕΕ εάν η χώρα τους δεν διαθέτει πρεσβεία στον τόπο όπου βρίσκονται. Ωστόσο, το 75 % θεωρεί λανθασμένα ότι έχουν το δικαίωμα να αναζητούν τέτοιου είδους βοήθεια και όταν διαμένουν σε άλλη χώρα της ΕΕ.

15. Τακτικό Ευρωβαρόμετρο του 2016 για την ιθαγένεια της ΕΕ.

16. Άρθρο 20 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

17. Ευρωβαρόμετρο του 2015 για την ιθαγένεια της ΕΕ. Το 26 % των ερωτηθέντων δεν θεωρούν ότι είναι επαρκώς ενημερωμένοι σχετικά με τις ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβαίνουν σε περίπτωση παραβίασης των δικαιωμάτων τους. Παρουσιάζεται ελαφρά βελτίωση σε σύγκριση με το 2012. Βλέπε επίσης σημείο 11 του παραρτήματος.

18. Εξήντα εμπειρογνώμονες της υπηρεσίας «Η Ευρώπη σου» εργάζονται καθημερινά για να απαντούν σε ερωτήσεις και να παρέχουν συμβουλές χωρίς εξειδικευμένη ορολογία σχετικά με τα ατομικά ενωσιακά δικαιώματα και στις 24 επίσημες γλώσσες της ΕΕ.

19. Επιπλέον, προβλέπεται η αξιοποίηση του δυναμικού της βάσης δεδομένων συμβουλών της υπηρεσίας «Η Ευρώπη σου», στην οποία περιέχονται 210 000 απαντήσεις, με στόχο να βελτιωθούν οι πληροφορίες που παρέχονται επί του παρόντος μέσω της διαδικτυακής πύλης «Η Ευρώπη σου».

20. Βλέπε https://e-justice.europa.eu/home.do?action=home&plang=el&init=true.

21. Ο δικτυακός τόπος europa.eu δέχεται περίπου 400 εκατομμύρια επισκέψεις ετησίως και συγκαταλέγεται μεταξύ των μεγαλύτερων διαδικτυακών τομέων παγκοσμίως. Το 2013 δρομολογήθηκε το έργο ψηφιακού μετασχηματισμού με σκοπό την πλήρη αναμόρφωση του δικτυακού τόπου Europa, το οποίο αναμένεται να ολοκληρωθεί έως το 2017.

22. Π.χ. οι εξειδικευμένοι φορείς που θεσπίστηκαν δυνάμει της οδηγίας για τα δικαιώματα των εργαζομένων (οδηγία 2014/54/ΕΕ περί μέτρων που διευκολύνουν την άσκηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων στο πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων, ΕΕ L 128 της 30.4.2014, σ. 8–14), οι οποίοι αναμφίβολα θα συμβάλουν στην αύξηση της επίγνωσης των εργαζομένων στην Ένωση (συμπεριλαμβανομένων

των ατόμων που αναζητούν εργασία) και των μελών των οικογενειών τους, των εργοδοτών στον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα, των δημόσιων αρχών, των κοινωνικών εταίρων, των ΜΚΟ, άλλων ενδιαφερόμενων μερών και των πολιτών γενικότερα σχετικά με τον αντίκτυπο της νομοθεσίας της Ένωσης στην ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων. Οι φορείς αυτοί είναι αρμόδιοι, μεταξύ άλλων, για την παροχή πληροφοριών σχετικά με τις διαδικασίες προσφυγής και άλλης ειδικής συνδρομής σε εργαζομένους και στα μέλη των οικογενειών τους.

23. Το SOLVIT είναι ένα δίκτυο εθνικών αρχών οι οποίες συνεργάζονται με στόχο την εξεύρεση ανεπίσημων, εξωδικαστικών και δωρεάν λύσεων σε προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πολίτες.

24. Jean-Claude Juncker, Ομιλία για την κατάσταση της Ένωσης 2016. Βλέπε επίσης: Ανακοίνωση της Επιτροπής για την υποστήριξη της πρόληψης της ριζοσπαστικοποίησης που οδηγεί σε βίαιο εξτρεμισμό (COM(2016) 379 final).

25. Άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

26. Δημόσια διαβούλευση του 2015 σχετικά με την ιθαγένεια της ΕΕ.

27. Δήλωση του Παρισιού για την προαγωγή της ιδιότητας του πολίτη και των κοινών αξιών της ελευθερίας, της ανεκτικότητας και της απαγόρευσης των διακρίσεων μέσω της εκπαίδευσης, ST 8965/15.

28. 78% of respondents to the 2015 public consultation on EU citizenship expect local and regional authorities to play a greater role in this context.

29. EU Work Plan for Youth, 2016–2018, OJ C 417, 15.12.2015, pp. 1–15.

30. http://eacea.ec.europa.eu/llp/comenius/comenius_etwinning_en.php.

31. https://europa.eu/youth/volunteering_el.

32. http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-3062_el.htm.

33. Κανονισμός 1381/2013 για τη θέσπιση του Προγράμματος «Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια» για την περίοδο 2014-2020, ΕΕ L 354 της 28.12.2013, σ. 62–72.

34. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνονται δραστηριότητες που αφορούν την ανάπτυξη, τον προσδιορισμό και την προώθηση της ανταλλαγής και διάδοσης βέλτιστων πρακτικών οι οποίες εφαρμόζονται σε ολόκληρη την ΕΕ σε τοπικό/περιφερειακό/εθνικό επίπεδο με στόχο την προώθηση της επιτυχούς ένταξης και συμμετοχής των μετακινούμενων πολιτών της ΕΕ στην κοινωνική και πολιτική ζωή της ενωσιακής χώρας υποδοχής (π.χ. μέσω υπηρεσιών παροχής πληροφοριών μίας στάσης οι οποίες απευθύνονται στους νεοαφιχθέντες, μέσω της προώθησης της συμμετοχής των πολιτών της ΕΕ που προέρχονται από άλλα κράτη μέλη στις τοπικές εκλογές κ.λπ.).

35. Βλέπε τη μελέτη που δημοσιεύτηκε πρόσφατα από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο: European Implementation Assessment, Europe for Citizens Programme (2014–2020) (Ευρωπαϊκή αξιολόγηση εφαρμογής, Πρόγραμμα

«Ευρώπη για τους πολίτες» (2014-2020)), PE 581.418, σ. 4.

36. Παρέχεται ήδη στήριξη, για παράδειγμα σε δίκτυα πόλεων και σε έργα της κοινωνίας των πολιτών τα οποία προσφέρουν στους πολίτες την ευκαιρία να συμμετέχουν με απτό τρόπο στη χάραξη της πολιτικής της ΕΕ.

37. Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνεται η διευκόλυνση της πρόσβασης των πολιτών σε σχετικές πληροφορίες στον δικτυακό τόπο της Επιτροπής σχετικά με την προξενική προστασία, και η αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με την αξία των ευρωπαϊκών εγγράφων ταυτότητας και των ταξιδιωτικών εγγράφων. Η δράση αυτή θα βασιστεί επίσης σε άλλες δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ, μεταξύ άλλων μέσω του προγράμματος «Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια», με στόχο να προσεγγίσει τους νέους, καθώς και μέσω διαφόρων διαύλων, συμπεριλαμβανομένων νέων μέσων.

38. http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-3062_el.htm.

39. Ευρωβαρόμετρο του 2015 για τα εκλογικά δικαιώματα.

40. COM(2015) 206 final.

41. Το 87 % των συμμετεχόντων στους διαλόγους αυτούς δήλωσαν ότι θα ψήφιζαν στις ευρωπαϊκές εκλογές (Έκθεση της Επιτροπής, «Οι διάλογοι με τους πολίτες ως συμβολή στην ανάπτυξη ενός ευρωπαϊκού δημόσιου χώρου» (COM(2014) 173 final).

42. Ευρωβαρόμετρο του 2015 για τα εκλογικά δικαιώματα.

43. Σύμφωνα με το Ευρωβαρόμετρο του 2015 για την ιθαγένεια της ΕΕ, η πλειονότητα των ερωτηθέντων προσδιορίζουν με ορθό τρόπο τα εκλογικά τους δικαιώματα σε ευρωπαϊκό επίπεδο (67 %) και σε τοπικό επίπεδο (54 %). Παρότι τα αριθμητικά αυτά στοιχεία είναι υψηλότερα σε σύγκριση με το 2007, το επίπεδο επίγνωσης των δικαιωμάτων αυτών έχει σημειώσει ελαφρά πτώση από το 2012.

44. Για υποεκπροσωπούμενες και/ή ευάλωτες ομάδες όπως τα άτομα με αναπηρία. Βλέπε επίσης τη μελέτη που εξέδωσε ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ τον Οκτώβριο του 2010 σχετικά με το δικαίωμα πολιτικής συμμετοχής των ατόμων με προβλήματα ψυχικής υγείας και των ατόμων με νοητική αναπηρία.

45. Ευρωβαρόμετρο του 2015 για τα εκλογικά δικαιώματα. Σύμφωνα με τη δημόσια διαβούλευση του 2015 σχετικά με την ιθαγένεια της ΕΕ, το 21 % των συμμετεχόντων δήλωσαν ότι είχαν αντιμετωπίσει δυσκολίες στην άσκηση των εκλογικών τους δικαιωμάτων κατά τη διαμονή τους σε άλλη χώρα της ΕΕ.

46. Σύσταση 2013/142/ΕΕ της Επιτροπής για την ενίσχυση του δημοκρατικού και αποτελεσματικού τρόπου διεξαγωγής των εκλογών για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ΕΕ L 79 της 21.3.2013, σ. 29–32• και έκθεση με τίτλο «Δημοκρατικότερες εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο» (COM(2014) 196 final)).

47. Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 11ης Νοεμβρίου 2015 σχετικά με την αναθεώρηση της εκλογικής νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (P8_TA(2015)0395 – 2015/2035(INL)).

48. Η πρόταση αυτή συζητείται επί του παρόντος στο Συμβούλιο.

49. http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-3929_el.htm.

50. First Commission interim report on the implementation of pilot projects and preparatory actions (Πρώτη ενδιάμεση έκθεση της Επιτροπής σχετικά με την υλοποίηση πιλοτικών έργων και προπαρασκευαστικών ενεργειών) (2016).

51. Βλέπε http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/rec/topics/rec-rppi-evot-ag-2016.html.

52. Ετήσιο συμπόσιο του 2016 για τα θεμελιώδη δικαιώματα.

53. Δημόσια διαβούλευση του 2015 σχετικά με την ιθαγένεια της ΕΕ.

54. COM(2015) 192 final.

55. COM(2015) 627 final.

56. Περισσότεροι από οκτώ στους δέκα συμμετέχοντες στη δημόσια διαβούλευση του 2015 σχετικά με την ιθαγένεια της ΕΕ θεωρούσαν ότι οι πολίτες της ΕΕ από άλλες χώρες της ΕΕ θα έπρεπε να έχουν τη δυνατότητα να γίνονται μέλη του εκτελεστικού οργάνου ενός δήμου, ενώ οι ερωτηθέντες στο πλαίσιο του Ευρωβαρόμετρου του 2015 για τα εκλογικά δικαιώματα είχαν διχασμένες απόψεις επί του θέματος αυτού.

57. Το 64 % των ερωτηθέντων στο πλαίσιο του Ευρωβαρόμετρου του 2015 για την ιθαγένεια της ΕΕ θεώρησαν δικαιολογημένο να αποκτούν οι πολίτες δικαίωμα ψήφου στις εθνικές εκλογές.

58. Το 67 % των ερωτηθέντων στο πλαίσιο του Ευρωβαρόμετρου του 2015 για την ιθαγένεια της ΕΕ θεώρησαν μη δικαιολογημένη την απώλεια του δικαιώματος ψήφου των πολιτών στις εθνικές εκλογές στη χώρα καταγωγής τους.

59. Σύσταση για την αντιμετώπιση των συνεπειών της στέρησης του δικαιώματος ψήφου των πολιτών της Ένωσης που ασκούν το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας (2014/53/ΕΕ), ΕΕ L 32 της 1.2.2014, σ. 34–35.

60. Οι βέλτιστες αυτές πρακτικές θα αφορούν επίσης εργαλεία ηλεκτρονικής δημοκρατίας, ρυθμίσεις εξ αποστάσεως ψηφοφορίας (π.χ. ηλεκτρονική ψηφοφορία), καθώς και τη διασυνοριακή πρόσβαση σε πολιτική ενημέρωση, και θα στοχεύουν στη βελτίωση των χαμηλών ποσοστών προσέλευσης ψηφοφόρων στις κάλπες.

61. Ο εξευρωπαϊσμός της καθημερινής ζωής αφορά μεγαλύτερο ποσοστό Ευρωπαίων πολιτών από ό,τι γενικά πιστεύεται. Για παράδειγμα, ποσοστό άνω του 50 % των πολιτών της ΕΕ «επικοινωνούν τακτικά μέσω τηλεφώνου, διαδικτύου, ταχυδρομείου ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με συγγενείς και/ή φίλους στο εξωτερικό», «έχουν επισκεφθεί τουλάχιστον ένα άλλο κράτος μέλος της ΕΕ τα τελευταία δύο έτη», «παρακολουθούν τηλεοπτικά προγράμματα σε γλώσσα που δεν είναι η μητρική τους» ή αισθάνονται «εξοικειωμένοι με τουλάχιστον μία άλλη χώρα της ΕΕ» (ερευνητικό έργο EUCROSS, χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ).

62. http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics.

63. Φθινοπωρινό τακτικό Ευρωβαρόμετρο του 2016 για την ιθαγένεια της ΕΕ. Η «ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, των εμπορευμάτων και των υπηρεσιών εντός της ΕΕ» βρίσκεται στην κορυφή του καταλόγου των θετικότερων αποτελεσμάτων της ΕΕ για το 56 % των ερωτηθέντων, μπροστά από την «ειρήνη μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ». Επίσης το 81% των Ευρωπαίων τάσσεται υπέρ της «ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών της ΕΕ, οι οποίοι μπορούν να ζουν, να εργάζονται, να σπουδάζουν και να συστήνουν επιχειρήσεις οπουδήποτε στην ΕΕ». Η πλειονότητα των ερωτηθέντων σε όλες τις χώρες υποστηρίζει την ελεύθερη κυκλοφορία.

64. Ευρωβαρόμετρο του 2015 για την ιθαγένεια της ΕΕ. Το 71 % συμφωνεί με τη δήλωση ότι η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων εντός της ΕΕ αποφέρει συνολικά οφέλη στην οικονομία της χώρας τους. Επίσης, στη δημόσια διαβούλευση του 2015 σχετικά με την ιθαγένεια της ΕΕ: η μεγάλη πλειονότητα των συμμετεχόντων θεωρούσαν ότι η μετάβαση σε άλλη χώρα της ΕΕ συνεπάγεται πολιτισμική πολυμορφία, προάγει την αμοιβαία κατανόηση και αποφέρει ειδικές γνώσεις και δεξιότητες.

65. Όπως προκύπτει, για παράδειγμα, από τις καταγγελίες τις οποίες λαμβάνουν οι υπηρεσίες SOLVIT και «Η Ευρώπη σου».

66. Το 2014 η συντριπτική πλειονότητα των προβλημάτων τα οποία αντιμετώπισαν οι πολίτες που χρησιμοποίησαν το SOLVIT αφορούσαν ζητήματα κοινωνικής ασφάλισης, ενώ ακολουθούσαν ζητήματα που σχετίζονταν με την ελεύθερη κυκλοφορία. Βλέπε http://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/performance_by_governance_tool/solvit/index_en.htm.

67. Το 73 % των συμμετεχόντων στη δημόσια διαβούλευση του 2015 σχετικά με την ιθαγένεια της ΕΕ δήλωσαν ότι οι κυριότερες πηγές πληροφοριών τις οποίες συμβουλεύονταν προτού μεταβούν σε άλλη χώρα της ΕΕ ήταν οι δικτυακοί τόποι των δημόσιων αρχών, συμπεριλαμβανομένων των περιφερειακών και τοπικών αρχών, της συγκεκριμένης χώρας.

68. Κανονισμός (ΕΕ) 2016/589, της 13ης Απριλίου 2016, για το ευρωπαϊκό δίκτυο υπηρεσιών απασχόλησης (EU-RES), την πρόσβαση των εργαζομένων σε υπηρεσίες κινητικότητας και την περαιτέρω ενοποίηση των αγορών εργασίας, ΕΕ L 107 της 22.4.2016, σ. 1–28.

69. Δημόσια διαβούλευση του 2015 σχετικά με την ιθαγένεια της ΕΕ και δημόσια διαβούλευση του 2016 σχετικά με την ενιαία ψηφιακή πύλη.

70. COM(2015) 192 final.

71. Όπως «Η Ευρώπη σου», τα ενιαία σημεία επαφής, τα σημεία επαφής για τα προϊόντα και τα σημεία επαφής για τα προϊόντα του τομέα των δομικών κατασκευών.

72. Στο σχέδιο δράσης της ΕΕ για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση 2016-2020 περιλαμβάνονται δράσεις πιλοτικής εφαρμογής της αρχής «μόνον άπαξ» (COM(2016) 179 final). Βλέπε επίσης κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 910/2014, της 23 Ιουλίου 2014, σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά, ΕΕ L 257 της 28.8.2014, σ. 73–114.

73. Οι δημόσιες διοικήσεις απλώς επαναχρησιμοποιούν τις πληροφορίες που έχουν στη διάθεσή τους σχετικά με πολίτες ή επιχειρήσεις χωρίς να τις ζητούν εκ νέου στο 48 % των περιπτώσεων.

74. Κανονισμός (ΕΕ) 2016/1191, της 6ης Ιουλίου 2016, για την προώθηση της ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών μέσω της απλούστευσης των απαιτήσεων για την υποβολή ορισμένων δημόσιων εγγράφων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ΕΕ L 200 της 26.7.2016, σ. 1–136.

75. Για τη λήψη των μέτρων προβλέπεται προθεσμία δυόμισι ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του κανονισμού στις 15 Αυγούστου 2016.

76. Ο εκτιμώμενος αριθμός των 16 εκατομμυρίων διεθνών οικογενειών παρουσιάζει αυξητική τάση.

77. Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 650/2012, της 4ης Ιουλίου 2012, σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων, την αποδοχή και εκτέλεση δημόσιων εγγράφων στον τομέα της κληρονομικής διαδοχής και την καθιέρωση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου, ΕΕ L 201 της 27.7.2012, σ. 107–134.

78. Κανονισμός (ΕΕ) 2016/1103 του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2016, για τη θέσπιση ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα της διεθνούς δικαιοδοσίας, του εφαρμοστέου δικαίου και της αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων σε ζητήματα περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, ΕΕ L 183 της 8.7.2016, σ. 1–29• και κανονισμός (ΕΕ) 2016/1104 του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2016, για τη θέσπιση ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα της διεθνούς δικαιοδοσίας, του εφαρμοστέου δικαίου και της αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων σε ζητήματα περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων, ΕΕ L 183 της 8.7.2016, σ. 30–56.

79. Οι κανονισμοί προβλέπουν για τα κράτη μέλη προθεσμία 30 μηνών για τη θέσπιση όλων των αναγκαίων μέτρων προκειμένου τα διεθνή ζευγάρια να μπορούν να απολαμβάνουν τα οφέλη των κανονιστικών διατάξεων.

80. COM(2016) 411 final.

81. Σύμφωνα με τη δημόσια διαβούλευση του 2015 σχετικά με την ιθαγένεια της ΕΕ, οι περισσότεροι συμμετέχοντες είχαν μετακινηθεί σε άλλη χώρα της ΕΕ για λόγους εργασίας (66 %). Αντίστοιχος αριθμός συμμετεχόντων (64 %) είχαν μετακινηθεί σε άλλη χώρα της ΕΕ προκειμένου να πραγματοποιήσουν σπουδές ή εθελοντική εργασία.

82. Δημόσια διαβούλευση του 2015 σχετικά με την ιθαγένεια της ΕΕ.

83. Ό.π.

84. Οδηγία 2013/55/ΕΕ, της 20ής Νοεμβρίου 2013, για την τροποποίηση της οδηγίας 2005/36/ΕΚ σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2012 σχετικά με τη διοικητική συνεργασία μέσω του συστήματος πληροφόρησης της εσωτερικής αγοράς, ΕΕ L 354 της 28.12.2013, σ. 132–170.

85. http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/themes/2015/regulated_professions_20151126.pdf.

86. Νοσοκόμοι γενικής περίθαλψης, φυσιοθεραπευτές, φαρμακοποιοί, κτηματομεσίτες και οδηγοί ορειβασίας.

87. Στο πλαίσιο του έργου ηλεκτρονικής ανταλλαγής πληροφοριών για την κοινωνική ασφάλιση σχετικά με την ανάπτυξη ενός συστήματος ΤΠ το οποίο θα καταστήσει δυνατές αυτές τις ανταλλαγές.

88. Οδηγία 2014/92/ΕΕ, της 23ης Ιουλίου 2014, για τη συγκρισιμότητα των τελών που συνδέονται με λογαριασμούς πληρωμών, την αλλαγή λογαριασμού πληρωμών και την πρόσβαση σε λογαριασμούς πληρωμών με βασικά χαρακτηριστικά, ΕΕ L 257 της 28.8.2014, σ. 214–246.

89. Τα άτομα με αναπηρία ενδέχεται επίσης να αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην πρόσβαση σε τραπεζικές υπηρεσίες. Η πρόταση για μια ευρωπαϊκή πράξη για την προσβασιμότητα, την οποία υπέβαλε η Επιτροπή το 2015, έχει ως στόχο τη βελτίωση της προσβασιμότητας προϊόντων και υπηρεσιών μέσω της εναρμόνισης των απαιτήσεων στην ΕΕ (COM(2015) 615 final).

90. Πράσινη Βίβλος για τις λιανικές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες (COM(2015) 630 final).

91. COM(2015) 421 final.

92. Επίσης, μόνο ένας στους δέκα γνωρίζει ότι έχουν δημιουργηθεί εθνικά σημεία επαφής για την παροχή πληροφοριών σε ασθενείς σχετικά με τα δικαιώματά τους και με ζητήματα ποιότητας και ασφάλειας.

93. COM(2013) 587 final.

94. Αντιλήψεις και προσδοκίες, η καταπολέμηση της τρομοκρατίας και της ριζοσπαστικοποίησης, ειδικό Ευρωβαρόμετρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τους Ευρωπαίους το 2016 (Ιούνιος 2016).

95. COM(2015) 185 final.

96. Υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Θεματολογίου για την Ασφάλεια για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και την οικοδόμηση μιας αποτελεσματικής και πραγματικής Ένωσης Ασφάλειας, (COM(2016) 230 final).

97. COM(2016) 7 final.

98. COM(2016) 731 final.

99. COM(2016) 790 final.

100. Έκθεση του 2013 για την ιθαγένεια της Ένωσης.

101. «Ενίσχυση της ασφάλειας σε έναν κόσμο σε διαρκή κίνηση: βελτιωμένη ανταλλαγή πληροφοριών για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και ισχυρότερα εξωτερικά σύνορα», (COM(2016) 602 final)• και COM(2016) 790 final.

102. Το οποίο κατοχυρώνεται από το άρθρο 20 παράγραφος 2 στοιχείο γ) και το άρθρο 23 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ.

103. Οδηγία (ΕΕ) 2015/637 περί των μέτρων συντονισμού και συνεργασίας προς διευκόλυνση της προξενικής προστασίας για μη αντιπροσωπευόμενους πολίτες της Ένωσης σε τρίτες χώρες και την κατάργηση της απόφασης 95/553/ΕΚ, ΕΕ L 106 της 24.4.2015, σ. 1–13.

104. Η έκδοση προσωρινών ταξιδιωτικών εγγράφων αποτελεί στην πράξη τη συχνότερη μορφή βοήθειας που χορηγείται από τα κράτη μέλη σε μη αντιπροσωπευόμενους πολίτες της ΕΕ (ποσοστό άνω του 60 % του συνόλου των περιπτώσεων).

105. Απόφαση των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, που συνήλθαν στα πλαίσια του Συμβουλίου της 25ης Ιουνίου 2016• ΕΕ L 168 της 6.7.1996, σ. 4-11.

106. Λαμβανομένης επίσης υπόψη της έναρξης ισχύος του άρθρου 23 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ και της οδηγίας 2015/637/ΕΕ.

107. Οι κανόνες της ΕΕ για την προξενική προστασία (άρθρο 20 παράγραφος 2 στοιχείο γ) και άρθρο 23 της ΣΛΕΕ και οδηγία (ΕΕ) 2015/637) εφαρμόζονται μόνον εκτός της ΕΕ.

108. Οδηγία 2012/29/ΕΕ για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία θυμάτων της εγκληματικότητας και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαισίου 2001/220/ΔΕΥ του Συμβουλίου, ΕΕ L 315 της 14.11.2012, σ. 57–73.

109. Οδηγία 2011/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2011, για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της, καθώς και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2002/629/ΔΕΥ του Συμβουλίου, ΕΕ L 101 της 15.4.2011, σ. 1–11

110. Ειδικό Ευρωβαρόμετρο 449 – Βία με βάση το φύλο – Νοέμβριος 2016.

111. http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-16-3945_el.htm.

112. Ειδικό Ευρωβαρόμετρο 437 – Διακρίσεις στην ΕΕ το 2015 – Οκτώβριος 2015.

113. COM(2008) 426 τελικό.

114. Οι Ευρωπαίοι αποδίδουν πολύ μεγάλη σημασία στο ζήτημα αυτό. Το 76 % θεωρεί ότι η ισότητα των φύλων θα πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα – Ειδικό Ευρωβαρόμετρο 428 – Ισότητα των φύλων – Μάρτιος 2015.

115. SWD(2015) 278 final.

116. Στην προσφάτως εκδοθείσα ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης δόθηκε μεγάλη έμφαση στις διαφορές στον τομέα της απασχόλησης και στις μισθολογικές διαφορές μεταξύ των φύλων, ενώ τα ζητήματα αυτά είχαν επίσης ιδιαίτερα έντονη παρουσία στις εκθέσεις χωρών και στις ειδικές συστάσεις ανά χώρα στο πλαίσιο του φετινού Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

117. COM(2016) 710 final.

118. Οι επιπτώσεις της απόκτησης παιδιών στην απασχόληση εξακολουθούν να πλήττουν τις γυναίκες πολύ περισσότερο από ό,τι τους άνδρες, ενώ πολλές γυναίκες, ιδιαίτερα μητέρες, είτε απασχολούνται σε θέσεις εργασίας που απαιτούν λιγότερες δεξιότητες από αυτές που διαθέτουν είτε δεν εργάζονται καθόλου. Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία της Eurostat, η συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας ανήλθε σε 63,5 % το 2014, ποσοστό το οποίο είναι κατά 11,5 % χαμηλότερο από τον στόχο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για συνολικό ποσοστό απασχόλησης της τάξης του 75 % για άνδρες και γυναίκες.

119. Τα αριθμητικά στοιχεία σχετικά με την έλλειψη κοινωνικής αποδοχής της ομάδας αυτής είναι ανησυχητικά (το 65 % των ερωτηθέντων δεν θα είχαν πρόβλημα (το 54 % θα αισθάνονταν άνετα, το 11 % θα ήταν αδιάφοροι) εάν ένας ομοφυλόφιλος, μια λεσβία ή ένα αμφιφυλόφιλο άτομο εκλεγόταν στο υψηλότερο πολιτικό αξίωμα· το 21 % δήλωσαν ότι θα αισθάνονταν άβολα) http://ec.europa.eu/justice/discrimination/files/thematic_fact-sheet_lgbt_en.pdf.

120. http://ec.europa.eu/europe2020/index_el.htm.

121. Στην έκθεση της Επιτροπής του 2016 για την αξιολόγηση της εφαρμογής του πλαισίου της ΕΕ για τις εθνικές στρατηγικές ένταξης των Ρομά και της σύστασης του Συμβουλίου για αποτελεσματικά μέτρα ένταξης των Ρομά στα κράτη μέλη παρατίθενται οι προτεραιότητες δράσης της Επιτροπής στον τομέα αυτό, στις οποίες περιλαμβάνονται η λήψη μέτρων για τη διασφάλιση της πλήρους επιβολής της νομοθεσίας για την καταπολέμηση των διακρίσεων, η στήριξη των προσπαθειών που καταβάλλουν τα κράτη μέλη για την ένταξη των Ρομά και η προώθηση της συμμετοχής και του διαλόγου όλων των ενδιαφερόμενων μερών σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

122. Ειδική έκθεση Ευρωβαρόμετρου – Διακρίσεις στην ΕΕ 2012:

123. http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/eu-egovernment-report-2015-shows-online-public-services-europe-are-smart-could-be-smarter.

124. Future-proofing e-Government for a Digital Single Market, Final insight report (Διασφάλιση του μέλλοντος της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης για μια ψηφιακή ενιαία αγορά, Τελική ενημερωτική έκθεση): Ιούνιος 2015, σ. 65. Όσον αφορά την προσβασιμότητα των δικτυακών τόπων και των κινητών εφαρμογών των φορέων του δημόσιου τομέα, βλέπε επίσης: https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/web-accessibility.

125. COM(2016) 790 final.

126. Βλέπε τις πολιτικές κατευθύνσεις του προέδρου Juncker.

127. Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004, της 29ης Απριλίου 2004, για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας, ΕΕ L 166 της 30.4.2004, σ. 1–123 και κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 987/2009, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, για καθορισμό της διαδικασίας εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας, ΕΕ L 284 της 31.10.2009, σ. 1–42· COM(2016) 815 final.

128. Σύσταση του Συμβουλίου, της 10ης Μαρτίου 2014, σχετικά με ένα ποιοτικό πλαίσιο για τις περιόδους πρακτικής άσκησης, ΕΕ C 88 της 27.3.2014, σ. 1–4.

129. http://euxtra.com/en/2012/05/22/your-first-eures-job/.

130. Μελέτη για την υποστήριξη της εκπόνησης εκτίμησης των επιπτώσεων στις πρωτοβουλίες πολιτικής της ΕΕ σχετικά με τα έγγραφα διαμονής και ταυτότητας για τη διευκόλυνση της άσκησης του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας.

131. COM(2016) 790 final.

132. http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/common/publications/studies/study_cross_border_tx_obstacles_final_report.pdf.

133. http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/common/publications/studies/study_compliance_cts_final_report.pdf.

134. http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/individuals/expert_group/index_en.htm.

135. Οδηγία 2014/45/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Απριλίου 2014, για τον περιοδικό τεχνικό έλεγχο των μηχανοκίνητων οχημάτων και των ρυμουλκουμένων τους και για την κατάργηση της οδηγίας 2009/40/ΕΚ, ΕΕ L 127 της 29.4.2014, σ. 51–128.

136. VP/2015/012 Call for proposals to support national projects on a mutually recognised European Disability Card and associated benefits (Πρόσκληση υποβολής προτάσεων για τη στήριξη των εθνικών έργων που αφορούν μια αμοιβαία αναγνωρισμένη ευρωπαϊκή κάρτα αναπηρίας και τις σχετικές παροχές). http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=629.

137. Οδηγία (ΕΕ) 2016/343 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, για την ενίσχυση ορισμένων πτυχών του τεκμηρίου αθωότητας και του δικαιώματος παράστασης του κατηγορουμένου στη δίκη του στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας, ΕΕ L 65 της 11.3.2016, σ. 1–11, η οποία τέθηκε σε ισχύ την 31η Μαρτίου 2016.

138. Οδηγία (ΕΕ) 2016/800 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2016, σχετικά με τις δικονομικές εγγυήσεις για τα παιδιά που είναι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών, ΕΕ L 132 της 21.5.2016, σ. 1–20, η οποία τέθηκε σε ισχύ την 10η Ιουνίου 2016.

139. Οδηγία (ΕΕ) 2016/1919 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με τη δικαστική αρωγή για υπόπτους και κατηγορουμένους στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών και για καταζητουμένους σε διαδικασίες εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, ΕΕ L 297 της 4.11.2016, σ. 1–8, η οποία τέθηκε σε ισχύ την 24η Νοεμβρίου 2016.

140. Η δημόσια διαβούλευση του 2012 για την ιθαγένεια της ΕΕ υπογραμμίζει ότι ένας στους τέσσερις ερωτηθέντες αντιμετωπίζει προβλήματα όταν πραγματοποιεί αγορές μέσω διαδικτύου.

141. Κανονισμός (ΕΕ) 2015/2421 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2015, σχετικά με την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 861/2007 για τη θέσπιση ευρωπαϊκής διαδικασίας μικροδιαφορών

και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1896/2006 για τη θέσπιση διαδικασίας ευρωπαϊκής διαταγής πληρωμής, που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 24 Δεκεμβρίου 2015, ΕΕ L 341 της 24.12.2015, σ. 1–13.

142. http://ec.europa.eu/justice/newsroom/consumer-marketing/events/140317_en.htm

143. http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/index_el.htm.

144. Οδηγία 2011/83/ΕΕ, της 25ης Οκτωβρίου 2011, σχετικά με τα δικαιώματα των καταναλωτών, ΕΕ L 304 της 22.11.2011, σ. 64–88.

145. Οδηγία 2005/29/ΕΕ, της 11ης Μαΐου 2005, για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές στην εσωτερική αγορά, ΕΕ L 149 της 11.6.2005, σ. 22–35.

146. Οδηγία 93/13/ΕΟΚ, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές, ΕΕ L 95 της 21.4.1993, σ. 29–34.

147. Οδηγία 99/44/ΕΚ, της 25ης Μαΐου 1999, σχετικά με ορισμένες πτυχές της πώλησης και των εγγυήσεων καταναλωτικών αγαθών, ΕΕ L 171 της 7.7.1999, σ. 12–16.

148. http://ec.europa.eu/your-rights/help/individuals/.

149. Μία από τις δυνατότητες που έχουν στη διάθεσή τους οι πολίτες για την επίλυση προβλημάτων είναι μέσω αποτελεσματικής διαμεσολάβησης ή άλλων μεθόδων εναλλακτικής επίλυσης διαφορών. Η οδηγία για τη διαμεσολάβηση διαμορφώνει ένα πλαίσιο της ΕΕ το οποίο παρέχει στους πολίτες της ΕΕ τη δυνατότητα να επωφελούνται πλήρως από τη διαμεσολάβηση ως μέσο επίλυσης των διαφορών τους είτε αυτές έχουν εμπορικό χαρακτήρα είτε άπτονται του οικογενειακού δικαίου (οδηγία 2008/52/ΕΚ, της 21ης Μαΐου 2008, για ορισμένα θέματα διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, ΕΕ L 136 της 24.5.2008, σ. 3–8). Το 2016 η Επιτροπή εξέδωσε έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας αυτής (COM(2016) 542 final).

150. Η αγορά αγαθών/υπηρεσιών στη χώρα όπου ζει ο πολίτης, η αγορά αγαθών/υπηρεσιών σε άλλη χώρα της ΕΕ, η εξωδικαστική διαδικασία καταγγελίας σε βάρος τράπεζας, ασφαλιστικής εταιρείας, επενδυτικού ταμείου κ.λπ., η πραγματοποίηση/λήψη πληρωμών στο εξωτερικό εντός της ΕΕ ή οι εξωδικαστικές διαφορές για αγαθά που αγοράζονται μέσω διαδικτύου.

151. Για παράδειγμα, σε περίπτωση απώλειας ή κλοπής διαβατηρίου, σοβαρού ατυχήματος, ασθένειας ή θανάτου ή βίαιου εγκλήματος, σύλληψης ή κράτησης, έκτακτης αρωγής/επαναπατρισμού.

152. http://europa.eu/youreurope/citizens/index_el.htm

153. http://ec.europa.eu/ipg/basics/web_rationalisation/index_en.htm Το πρόγραμμα θα υλοποιηθεί σταδιακά έως το τέλος του 2017.

154. http://ec.europa.eu/justice/citizen/files/10_eu_rights_en.pdf.

155. http://bookshop.europa.eu/el/your-europe-your-rights-pbKM0214968/.

156. Addressing the consequences of disenfranchisement of Union citizens exercising their rights to free movement (Αντιμετώπιση των συνεπειών της στέρησης του δικαιώματος ψήφου των πολιτών της Ένωσης που ασκούν το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας) (C(2014) 391 final).

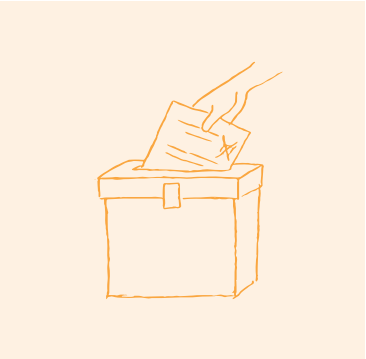

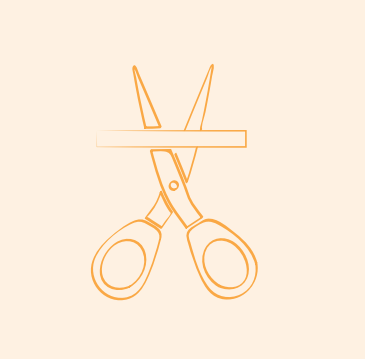

ΠΩΣ ΘΑ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΙΤΕ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕ

Δωρεάν εκδόσεις:

- ένα αντίτυπο:
  από το EU Bookshop (http://bookshop.europa.eu)•

- περισσότερα από ένα αντίτυπα ή αφίσες/χάρτες:
  περισσότερα από ένα αντίτυπα ή αφίσες/χάρτες:
  από τις αντιπροσωπείες της Ευρωπαϊκής Ένωσης(http://ec.europa.eu/represent_el.htm),
  από τα γραφεία εκπροσώπησης στις εκτός ΕΕ χώρες (http://eeas.europa.eu/delegations/index_el.htm),
  επικοινωνώντας με την υπηρεσία Άμεση Ευρώπη (http://europa.eu/europedirect/index_el.htm) ή
  καλώντας τον αριθμό 00 800 6 7 8 9 10 11 (δωρεάν τηλεφωνικός αριθμός από όλη την Ένωση) (*).

(*) Οι πληροφορίες παρέχονται δωρεάν, και οι κλήσεις είναι γενικώς δωρεάν (ενδέχεται όμως κάποιες κλήσεις που πραγματοποιούνται μέσω ορισμένων τηλεπικοινωνιακών φορέων ή από τηλεφωνικούς θαλάμους ή ξενοδοχεία να χρεώνονται).

Εκδόσεις επί πληρωμή:

- ΑΠΟ ΤΟ EU BOOKSHOP (HTTP://BOOKSHOP.EUROPA.EU).

DS-01-17-052-EL-N

ec.europa.eu/justice

Υπηρεσία Εκδόσεων

ISBN 978-92-79-65317-9
doi:10.2838/123063